

ÉLETTÜNK

XXVI. évf. 12. szám (26. Jahrg. Nr. 12.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1994. december.

Karácsonyi körlevél

A KÜLFÖLDÖN ÉLŐ MAGYAR KATOLIKUS HÍVEKHEZ

Kedves Magyar Testvéreim!

Az 1994-es esztendő az egész világon a Család Éve volt. A Szentatya külön levelet intézett ez alkalommal a családokhoz, hogy annak emberi és keresztény jelentőségét kihangsúlyozza. Nem kétséges, hogy korunk sok baja a családok széttörléséből fakad. Tehát a bajok orvoslásának is a családból kell kiindulnia. — Keresztény ünnepeink között talán a karácsony az, amelyik leginkább a családhoz kötődik. Ilyenkor nemcsak elámulunk az Isten szeretetén, aki elküldte hozzánk szent Fiát, hanem szemléljük azt a környezetet is, amelybe a Gyermeke Jézus beleszületett, vagyis a Szent Családot. Ha Jézushoz kapcsoljuk életünket a kereszttség által, akkor kell, hogy a Szent család példája is követésre indítson minket. Innen kapja értelmét a mi karácsonyi családi ünneplésünk. A család tagjai egybegyűlnek, mert szeretik egymást és hajlandók áldozatot is hozni az együtt-létért. Ilyenkor megbocsátunk egymásnak, mert hiszen egy család vagyunk. Örvendezünk a gyermek gondatlan örömeinek és eszünkbe jut, hogy ilyeneké a mennyek országa. Örülünk a szerény ajándékoknak, mert egyrészt jelképezik a legnagyobb adományt, Jézus Krisztust, másrészt kiérezzük belőlük a másoknak felénk irányuló szeretetét. Karácsonykor még jobban megértjük, hogy milyen Isten-áldás a gyermek, és talán ilyenkor még jobban megbecsüljük az édesanyák áldozatos szeretetét, valamint az édesapák féltő gondoskodását családjukról. Jó nekünk az, hogy családba születünk bele, mert ott sarjad és növekszik az élet, melynek célja az örökké tartó boldogság a mennyben.

Legyen ezidén a karácsonyunk a család értékének újra felismerése! Tegyük meg ennek érdekében mindent. Nem az anyagi gazdagság, hanem a család békéje és szeretete hozza meg majd az igazi boldogságot. Ezért érdemes áldozatot is hozni, mint ahogy azt az Úr Jézus, Mária és József is tette.

A jó Isten azonban nemcsak egy családot biztosított nekünk. Van egy másik

ÁLDÁSOS ÉS BÉKÉS
KARÁCSONYT
KIVÁN OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK!

családunk is: az Isten családja, az Egyház, ahol Mária az Édesanya, és ahol mindannyian Jézus testvérei vagyunk. Ebben a világot átölelő családban is jól érezzük magunkat, ha megvan bennünk a szeretet és a megbocsátás lelke. Ez az Egyház egészen konkrétan megvalósul a helyi egyházközségekben, amelyekhez tartozunk. Hogy milyen fontos egy ilyen hovatartozás, azt egyre megtapasztalom lelkipásztori körutam során. Azok a magyarok, akik immár több mint száz éve kényszerültek elhagyni hazájukat, szinte első feladatuknak tartották, hogy egyházközségeket alkossanak és templomot építsenek maguknak az „új világban”, és így tudjanak imádkozni és énekelni is. De az egyházközségeknek nemcsak magyarság megőrző szerepe van, hanem lényeges összekötő, vonzó jellege is: nem hagy bennünket elkallódni a világ zűrzavarában, hanem családi környezetet varázsol számunkra. Enélkül bizony nagyon könnyű elveszni a forgatagban. Az Egyház nagy családjához való tartozásunkat tehát úgy tapasztaljuk meg, ha egy konkrét egyház-községnek vagy -közösségnek tagjai, mégpedig aktív tagjai leszünk. Ahol van magyar egyházközség, természetesen ahhoz csatlakozunk. Ahol pedig nincsen, akkor a helyi plébánián kell helyünket megtalálni, mert hiszen katolikus hitünk nem tesz különbséget fajok, nemzetiségek, nyelvek szerint: mi mindnyájan testvérek vagyunk Krisztusban. Örömmel tapasztaltam, hogy sok helyen magyar híveink milyen szépen beilleszkedtek a helyi egyházmegyékbe, ahol aktív szerepet vállalnak és megbecsülést szereznek nemcsak maguknak, hanem ezeréves egyházú magyarságunknak is.

A jó Isten akaratából még egy családunk van: magyar népünk 15 milliós nagy családja. Ha nem is élünk Magyarország határain belül (mert sajnálatosan a történelem viszontagságai miatt a nemzet fogalma nem esik egybe az ország hatáiraival), azért egy családot alkotunk. Ezen családon belül is vannak különböző egyedek, akik nem mindig értenek egyet egymással. De akkor is testvéreink, akikért felelősek vagyunk és szeretnünk is kell őket. Nem szabad lemondanunk róluk. Meg kell találnunk az utat az egységre a különbözőségben. Sajnos a családnak a válsága magyar családunkra is vonatkozik. Túlságosan sok az önző egyénieskedés, elfeledkezve a közös célról: magyar népünk és hazánk boldogabb jövőjéről. Múltunk kötelez arra, hogy közös munkával és áldozatokkal építsük ezt a jövőt. Sajnos a magyarság létszáma egyre csökkenő tendenciát mutat. Lesz-e magyar jövő, ha nincsenek gyermekek? — Büszkéek vagyunk a múltunkra és lehetünk is. Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók. De nem kérkedhetünk azzal, hogy mi mindenkinél feljebbvalók vagyunk és lenézük vagy elítéljük a többieket. A hamis, túlzó nacionalizmus már

egyszer csődöt mondott. Tanulnunk kell a történelemből s bele kell illeszkednünk a népek és az Egyház nagy családjába. Ez nem jelenti magyar azonosságunk elvesztését, hanem annak gyümölcsötvetését az emberiség és az Egyház javára.

A Család Éve tehát gondolkoztasson meg minket, hogyan erősíthetnénk meg saját családunkat a keresztény vallás szellemében, hogyan járulhatnánk hozzá egyházközségünk családi életéhez, és hogyan építhetnénk tovább a magyarság nagy családjának jövőjét.

Lelekipásztori körutam ebben az évben (Észak-Amerikán kívül) elvezetett Dél-Amerikába, Ausztráliába és Európába. Mindig öröm magyar híveinkkel találkozni és megtapasztalni hűségüket hitük és magyarságuk iránt. Gondjaink is vannak, elsősorban a magyar papok számának csökkenése, de a hívek számának apadása is. Ne felejtjük el, hogy ez természetes folyamat és ezért nem szabad elkeserednünk, hanem örülnünk kell annak, ami még van, és meg kell tennünk mindent, hogy a kevés is sokat jelentsen. Néhány helyen vannak újabb emigránsok, főképpen Erdélyből és a Délvidékről, és ezek komoly életképességről tanúskodnak. A számcsökkenés abban is megnyilatkozik, hogy egyre több nehézségekbe ütközik magyar egyházközségeink, templomaink, papjaink fenntartása. Ez is érthető, hiszen hazafelé is egyre több anyagi segítséget illene nyújtannunk, de azért a konkrét, pénzügyi hozzájárulásról itteni közösségeink javára nem szabad megfeledkeznünk. — Nagy örömmel szolgál különösen azoknak a közösségeknek az élete, ahol nincsen magyar pap, de a mieink mégis összetartanak, együtt imádkoznak, látogatják az időseket és betegeket, de egyébként szerves tagjaivá válnak a helyi egyházközségeknek, mint ahogy az egy jó katolikushoz illik. Egyházunk, egyházközségeink ügye és sorsa nemcsak a pap gondja, hanem mindannyiunké! — Becsületére váljék magyar híveinknek, hogy ragaszkodnak a Szentatyához és az Egyház püspökeihez, hiszen a mai zűrzavaros világban tőlük kapjuk meg az útbaigazítást, a Szentatya körlevele, „Az igazság ragyogása”, az erkölcsi élet keresztény alapjairól ad eligazítást, a „Katolikus Egyház Katekizmusa” pedig szilárd alapot nyújt a modern világban, amikor oly sok téves tanítás kereng a levegőben. — Híveink általában megbecsülik és szeretik papjaikat, akiknek bizony nem könnyű a sorsa és a dolga, de minden nehézség ellenére hőiesen látják el feladatukat, amit a Jó Pásztor bízott rájuk. Sajnos néhány helyen nehezzé teszik életüket a túlzott elvárások, sőt néha alaptalan vádaskodások és gyanúsítgatások is. Amikor ugyanis kevesen vannak és ők is érzik már a kor súlyát, igazán illene hálásnak lennünk önfeláldozó munkájukért az Úr szőlőjében. Nagyon kérem híveinket,

(Folytatás a 3. oldalon.)

Vasárnapi gondolatok

SZENTESTÉRE — ÉJFÉLI MISÉRE
(december 24.)

„Eljött az ideje, hogy Mária világra hozza gyermekét. Amikor fia ... megszületett, pólýába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson.” (Lk 2,6—7)

Isten tervében „eljön az ideje”, hogy megszülessünk, éljünk, meghaljunk. Ez azt jelenti, mindnyájan Isten tervében vagyunk, abban születünk és élünk. Isten akar minket. Kérdés, hogyan válasszolunk e tényre?

Mária világra hozta gyermekét és nagy odaadással gondoskodott róla. Ha évenkénti ünneplésünkkor „megszületik” lelkünkben Jézus, „gondoskodunk-e” róla?

Tisztában volt Mária a ténnyel: találkozott Istennel. Emberi, anyai öröméhez isteni öröm is járult...

SZENTKARÁCSONY ÜNNEPÉRE
(december 25.)

„Láttuk, hogy ő az Atya dicsőséges egyszülötte, akit kegyelem és igazság tölt el.” (Jn 1,14b)

Emberi dicsőséggel is keveset tudunk kezdeni, azon kívül, hogy simogatja hiúságunkat. A földi dicsőség helyes viseléséhez szükséges alázatot nem mindenki kapta meg, vagy ügyesen rejtegeti...

Mit kezdünk Isten dicsőségével? Hogyan fogalmazzuk meg a magunk számára és milyen következményeket tartunk fontosnak?...

Jézus kegyelmi eltöltöttségéhez hogyan viszonyul a mienk? ... Látjuk-e kegyelmének erejét?...

SZÜZ MÁRIA
ISTENANYASÁGÁNAK ÜNNEPÉRE
(január 1.)

„Nyolc nap múltán kellett a mózesi törvényben előírt szertartás szerint nevet adni a Gyermekeknek. A Jézus nevet adták neki. Így nevezte őt az angyal, amikor megtestesülését hírül adta.” (Lk 2,21)

Mária és József hűségesen ragaszkodtak a törvényhez. Elvitték gyermeküket a templomba, ott megkapta az Istentől megjelölt nevet: „Isten a megmentő”, „Üdvözítő”.

Nem méltatlankodtak Jézus szülei, hogy nem adhatnak neki olyan nevet, ami nekik jobban tetszett volna. Elfogadták az angyal által kijelölt nevet, az isteni kiválasztottsággal együtt.

A szertartáshoz, egyházi előírásokhoz, a tíz parancsolathoz való hűség és ragaszkodás nem könnyű dolog. Manapság különösen nem...

VÍZKERESZTRE
(január 6.)

„Heródes titokban magához hívatta a bölcseket és pontosan megtudakolta a csillag megjelenésének idejét.” (Mt 2,7)

(Folytatás a 2. oldalon.)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Az új katekizmus igazságfogalma

A sokfajta kritika közt, melyet az új katekizmus ellen felhozunk, az is szerepel, hogy elavult igazságfogalommal dolgozik és hogy a római hatóságok azért kedveznek ennek a módszernek, mert csak így tudják fenntartani a hívek hite feletti irányító hatalmukat. A mai pluralisztikus társadalom megkívánja, hogy a hívők szabadon tudjanak választani a vallási felfogások közt. Róma tehát ne akarja megszabni a hívek hitét! A szabadság kérdésére még visszatérünk az erkölccsel kapcsolatban. Itt csak azt szögezzük le, hogy az igazság mértéke csak a valóság, a reális lét lehet, különben a szubjektívizmus útvesztőibe kerülünk. Ha azt mondom: esik az eső, az csak akkor igaz, ha eső valóban, azaz szubjektív véleményemtől függetlenül is esik. Vagy az az ítéletem, hogy Isten, — akár akarom, akár nem — létezik. Már pedig a keresztények mindig a hittartalom valóságát vallották. Gondoljunk csak arra, amit Szent Pál Krisztus feltámadásáról mond. Mai teológusok sokszor azt hangoztatják, hogy Krisztus csak az apostolok hitében támadt fel s hogy aztán ezt a szubjektív élményt a Krisztus feltámadására vonatkozó szentírási leírásokban fejezték ki. Ezzel szemben Szent Pál azt mondja: „Ha Krisztus nem támadt föl, semmit sem ér a hitek, mert még mindig bűneitekben vagytok... Ha pedig csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, számalomra méltóbbak vagyunk minden embernél” (1 Kor 15,17—18). Annyit jelent ez, hogy Krisztus feltámadásába vetett hitünknek csak akkor van értéke, ha Jé-

zus valóban feltámadott. Ha hinnénk Krisztusban, noha a valóságban nem támadt fel, számalomra méltók vagyunk, mert üres mesében hiszünk és e mese miatt teljesítjük a keresztény életnek sokszor nehéz törvényeit. Csakugyan nem könnyű mindig Krisztus akarata szerint élnünk, nem könnyű hitünket az emberek előtt akár életünk feláldozásával megvallanunk. Pedig ezt tették a keresztény vértanúk ezrei! Voltak akik a Szentháromság igazi tanáért, vagy Krisztus valóságos eucharisztikus jelenléteért áldozták fel életüket. De ki lenne hajlandó egy mitológiai meséért, bizonytalan véleményért, a mai horizontalisztikus hitért életét adni. Sokszor panaszkodunk, hogy nincsen elegendő papi és szerzetesi hivatás. De talán e hivatásihiánynak az oka az is, hogy az evilági értékekre csökkentett, felhígított keresztény hit, amit sok esetben az iskolában sőt néha a szemináriumban is tanítanak, nem is elegendő ahhoz, hogy igazi hivatást ébresszen a fiatalokban!

A mai hitközönység nagyrészt az újkor nominalista filozófiájának tudható be, mely lassanként a mai ember gondolkodásmódját alapjában megrontotta. Az emberek már nem hisznek tárgyilagos igazságban, nem hiszik, hogy értelmünk fogalmi ismeretével a dolgokat csakugyan fel tudjuk ismerni. Az objektív igazságot legfeljebb csak ott fogadják el, ahol azt érzékelhető tapasztalatban igazolni tudják. Így elfogadják, hogy a világ valóban létezik, hogy a hold csakugyan kering a föld körül. De a nem-érezhető dolgokra vonatkozóan alig teszik fel az igazság kérdését, csak véleményekről beszélnek. Ilyenformán mindenfajta metafizikai ismeretnek, sőt az erkölcsre vonatkozó ismeretnek is csak véleményértéke van. S a sok vélemény közt mindenki, mint „tót a vadkörteben”, válogathat.

Ilyenformán a már említett ökumenikus felfogás érthetővé válik. Az a nézet, hogy Istenről, az örök életről, az erkölcsi kötelezettségről biztosan semmit sem tudhatunk, s róluk csak szubjektív értékű véleményünk lehet, az ökumenizmus problémáikjára is kihat. Már nem az a főtörékvés, hogy mindenkit az igazság felismerésére vezessünk, hanem hogy kompromisszumokat kössünk. Ilyenformán már nem fontos, hogy mit hiszünk, hanem az, hogy tisztességes emberek legyünk és egymás emberi jogait tiszteletben tartva mindenkivel békében éljünk. Nem kell „felekezeti egyház”, mely dogmákat állít fel, hanem nyílt egyház, mely minden jószándékú embert, bármit is hisz, magába tud fogadni.

Sokan hibáztatják, — ahogy láttuk, — az új katekizmust azért, mert nem alulról indult ki, az egyszerű hívek véleményét nem kérték ki, hanem felülről a római hatóságok által lett meghatározva. De ha arra gondolunk, hogy hitünket nem az egyéni tapasztalatból meríthetjük, hanem Isten a próféták és Jézus által nyilatkoztatta ki az embereknek és Krisztus maga a terjesztését az apostolokra bízta, akkor nyilvánvaló, hogy csak az apostolok, illetve utódaik hivatottak arra, hogy örököljenek a rájuk bízott hitigazságokon. Különbösen is, manapság nap-nap után tapasztaljuk, hogy még emberi, evilági érdekeltségekben is, mily nehezen jön létre a megegyezés. Ha a hívekre lenne bízva a hit egységének a megőrzése, akkor még a jelenlegi tanbeli egység is felbomlana. Semmit

sem lehetne biztosan a hithez tartozónak mondani, mert mindig lennének, akik ennek ellentmondának és a hívekben is megoszlast teremtene. Értethető tehát, hogy már az ősegyház fontosnak tartotta hitünk alaptételeinek a meghatározását. Ebből a törekvésből születtek az ún. keresztési szimbolumok vagy hitvallások. Csak azt vették fel az Egyház közösségébe, aki a hitvallást letette. Természetesen mindenki szabadon hiszi vagy nem hiszi, amit az Egyház tanít s az Egyháznak nincs is joga va-

A karácsonyi ajándékozás értelme és lényege

Önzéssé lesz a karácsonyi ajándékozás is?

Ezzel a meglepő kérdéssel fordult hozzám egy borulató édesanya. Úgy látja — írta — a karácsonyi ajándékozás elveszti önzetlen vonását, és nem marad más a karácsonyból csak a kiszámított önzés ünnepe, megcsúfolva ezzel az ünnep lényegét. Minthogy figyelemmel olvasta eddigi írásunkat az Életünkben, szeretné tudni, milyen tanítást ad erre vonatkozóan a Katekizmus? A kérdező édesanyának, és mindenkinek szeretnék röviden elmondani a Katekizmus tanításából azt, ami erre vonatkozik.

Természetesen ilyen kérdés, hogy *karácsonyi ajándékozás* nem szerepel a Katekizmusban, azonban az *önzés-adakozás* szópár elvezethet a kérdés megválaszolására. Az ajándékozás önző- ha valakit 'meg akarunk vele vásárolni', az önzetlen ajándékozás azonban nem más mint a szeretet közvetlen megnyilvánulása s ez az év minden napján gyakorolható. Azonban az édesanya írása alapján, Karácsonykor is már alig kap mást, mint 'formaságokat', vagyis az ajándék már nem szeretettel kigondolt, keresett, meglepetést hozó ajándék, hanem formaság személytelen megtartása 'ajándékkal'. Alig jut el a gyermekeihez Karácsonykor, hisz tele vannak 'más programokkal'. Itt most nincs idő azt boncolgatni, mennyiben hibásak a gyerekek, vagy mennyiben a világ mai gondolkodása. A fontos az, hogy mi keresztények tisztán lássunk a kérdésben.

Az ajándékozás alapvető lényege, hogy *örömet akarunk vele szerezni*, így soha nem választható el magától a személytől, a kettő szoros kapcsolatban áll. Az ajándékozás mindig kifejezi az *adakozó és elfogadó* közötti kapcsolat mélységét, vagy éppen felületességét. Az ajándékozás eredeti jelentése: személyemet szeretném ajándékozni a másiknak, amit maga az ajándék fejez ki; a hangsúly elsősorban a *személyen* van, és csak azután a 'kísérő' materiális ajándék.

A szeretetet nem lehet ajándékkal pótolni, az örömet is csak 'időlegesen' lehet biztosítani. Az ember nem tud élni szeretet, emberi kapcsolat nélkül, mert a jó Isten így teremtett bennünket, saját képére. Ennek megfelelően az ajándékozás alapvető lényege: *megmutatni a szeretetet!* De vajon a szeretetet kifejezi az ajándék? Igen, kifejezheti, ha az ajándékot kapó, szívében érzi az ajándék 'drágaságát', ha fontos a másiknak, számíthat rá, hisz szeretik egymást.

Régen, amikor az emberek szegényebbek voltak, és narancs, cukor, csokoládé alig került az asztalra vagy a karácsonyfára, mégis boldogabbak voltak, és talán ma is boldogabbak lennének... Mert Karácsonykor a keresztények a *legna-*

lakit kényszeríteni. Mindenki szabadon kérheti felvételét az Egyházba. De ha a katolikus Egyház tagja akar lenni, kell, hogy az Egyház-szabta hitet elfogadja és magáévá tegye.

Befejezésül hadd idézzem Szent Pálnak apostoli küldetése tudatában írt szavait. Nem kérdezte meg a híveket, hogy mit hajlandók hinni, hanem azt írta nekik: „Ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen. Amint korábban már megmondtuk, most megismétlem: Ha valaki más evangéliumot hirdetne nektek, mint amit tőlünk kaptatok, átkozott legyen!” (Gal 1,8—9)

gyobb ajándéknak örülnek, magának a megszületett Kis Jézusnak, az Isten Fiának, aki magát adta nekünk ajándéknak, hogy megtanuljunk egymást őszintén szeretni, mert erre egyedül csak a jó Isten tud bennünket megtanítani. Ezért nem olyan fontos, hogy ki mekkora, milyen drága ajándékot ad, vagy kap, hisz a szívünkben lévő szeretetnél nagyobb kincs nincs, amelyet az ajándékozás alkalmával mindenki megérez. Ezt érezte a *kérdező édesanya* is.

Úgy készülünk Karácsonyra, hogy szívünkbe fogadhassuk az élet legnagyobb ajándékát, magát a jó Istent, és akkor az ajándékozás is önzetlen lesz.

Szabó József (Offenburg)

SZENT ERZSÉBET VIDEO-FILM

Pontosan Árpádházi Szent Erzsébet ünnepe kerület közepére egy 40 perces videofilm, amely a szeretet e hősnének életét tárja a néző elé — német és magyar kiadásban.

A film forgatókönyvét dr. Szabó József, a Baden-Württemberg és Elzász területén élő magyarok lelkipásztora írta, ő a film producere is. Készült a „Vi-Dok Studio” gondozásában Budapesten; a külső felvételeket az *eredeti színhelyeken*, Sárospatakon, Creuzburgban, Eisenach, Erfurt és Marburg városában és természetesen Wartburg várában forgatták. A forgatókönyv alapján a ránkmaradt korabeli dokumentumok szolgálták. A film elkészítésére dr. Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke, dr. Kada Lajos bonni apostoli nuncius és számosan mások bátorítása adta az indítást.

Ha ezt a kezdeményezést értékelni akarjuk, mindjárt bevezetőben meg kell jegyezni, hogy nem amatőr vállalkozásról van szó: a rendezés, a felvételek, az összevágás szaktudásról, művészi érzékről, a több mint hét és fél évszázaddal ezelőtt élt Árpádházi Szent Erzsébet életének és lelkiállapotának elmélyült ismeretéről tanúskodnak.

A film nemcsak elbeszéli képekben Erzsébet életét, hanem annak mondanivalóját is érzékelteti a mai ember számára, anélkül, hogy prédikálna és jámborkodóvá válna. Az életből vett szimbólumaival, párbeszédeivel, háttéri muzsikájával leköti a figyelmet, magával ragadja a nézőt és... elgondolkodtatja. Érdeemes megnézni, érdemes beszerezni.

Egyébként Szabó atya az „Erzsébet”-tel egy sorozatot indít, főként magyar vonatkozású szentekről. A következő a Pannoniában született Szent Márton életét dolgozta fel, ha... igen, ha az „Erzsébet” előállításai költségei megtérülnek, és sikerül a felvett kölcsönt visszafizetni.

F. M.

A filmkazetta megrendelhető — német vagy magyar változatban — Dr. Szabó József címen: Ungarische Mission, Strassburger Str. 39, D-77652 Offenburg. Tel.: + 781/2 68 36, Fax: + 781/7 35 05. — Ára: 30.— DM (10 pld. felül 10%, 100 pld. felül 20% kedvezmény). Bankkonto: Dresdner Bank Offenburg, kontószám: 07 203 512, (BLZ 680 800 30).

Rövid közlemény adta hírül, hogy Szántó Tamás, a „Magyar Kurír” (félhivatalos egyházi tudósító) főszerkesztője más munkakörbe kerülve, megvált tisztségétől.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

Senkinek nem akarja tudtára adni Heródes, mi izgatja őt szerfölött. Ezért titokban érdeklődik behatóan a csillag megjelenése után. Mi hogyan érdeklődünk az isteni kegyelmet hírül adó „csillag” észrevételénél? ...

A gonoszság gyakorta leplezi magát jósággal. Fontos, hogy felismerjük! ...

Heródes — mint azóta, de ma is — beképzelte magának, meg tudja akadályozni a csillag által jelzett új király fellépését ...

URUNK KERESZTSÉGÉRE

(Évközi első vasárnap, január 8.)

„Mikor a nép keresztelkedni ment, Jézus is megkeresztelkedett. Miközben imádkozott megnyílt az ég és a Szentlélek galamb képében szállt rá.” (Lk 3,21—22a)

A kor embere előtt nem volt ismeretlen a bűnbánati kereszttség: több vallásos közösség hívei gyakorolták a vízbe merüléssel egybekötött bűnbánatot és tisztulást. Keresztelő János ebbe az ismert szertartásba lép be.

Ami a keresztelőnél új volt és egyedülálló: hirdette az eljövendő Messiást s az ő fogadásához szükséges bűnbánatot. A nép megértette, elment keresztelkedni.

Jézus keresztiségénél a Szentlélek látható alakban megjelenik, száll rá. Isten ezáltal bizonyítja: Jézus küldetése, későbbi működése nem emberi mű, hanem isteni. Az öntelt emberek akkor sem, ma sem fogadják el Jézust ...

Fejős Ottó

FRANK MIKLÓS:

A pápa magyartanárára

KADA LAJOS ÉRSEK, APOSTOLI NUNCIUS 70 ÉVES

Síma, mosolygós arcvonások, sehol egy ránc; síma, hátrafésült haj, sehol egy ősz hajszál... Az ember hitetlenkedve veszi tudomásul, hogy a Szentszék bonni nagykövete, Kada Lajos érsek, apostoli nuncius, november 16-án töltötte be 70. életévét.

Hetven esztendő hosszú időnek tűnik. De édesapám szerint „a kort nem évekkel mérik”: van aki negyven évvel aggasztán, van aki hetvennel is fiatal. Ez utóbbi érvényes Kada érsekre, pedig ez az elmúlt hetven esztendő nem volt gyerekjáték. Amikor megszületett, az első világháború utáni években az ország még nem ocsudott fel igazán. Még mindig nem értette, hogyan lehetett területének kétharmadát és magyar lakossága egyharmadát a szomszédos országokhoz csatolni. A sebek még véreztek, de az élet ment tovább: a magyarság kezdett magára eszmélni és felvenni a küzdelmet a fennmaradásért.

A kibontakozás azonban hamarosan újra megakadt: a második világháború vihara végigsöpört az országon, romokat, nyomort, gyászt, pusztulást hagyva maga mögött. Mindent elől kellett kezdeni. Kada Lajos ebben az időben cseperedett fel, élte ifjúsága éveit. Papnak készült, mert ráébredt, hogy népét, hazáját akkor szolgálja legjobban, ha segíti, hogy a hit és erkölcs alapján állva, Istenbe vetett bizalommal küzdjön meg a rázúduló nehézségekkel.

Karácsony elé

Ünnepük ünnepe: K a r á c s o n y ! Csillagfényes éjszakán született szó, azért oly különös ragyogású, halk és varázslatos, — s úgy tündöklök, mint maga a Gondolat, melyet puha karján ringat. A világ ilyenkor tele van csodákkal, amaz első éjszaka óta, amikor a legnagyobb csoda történt: egy kisdéd képében megszületett a Világ Megváltója. A gyermekek még sejtene, éreznek is valamit a csodából: szívdobogva várják, mikor csenget az angyal és hozza a kívánt ajándékot. Milyen csodálatos is, hogy a Kisjézus mindig kitalálta, mi az, ami után a legjobban vágyakoztunk!

Kinek-kinek persze mást-mást jelent a karácsony. Hiszen olyan mélyértelmű, gazdag tartalmú fogalom, annyi minden belefér. A szülőknek jelenti az ünnep előkészületeit is, meg a sok lórást-futást; a városi embert a villanyfűtés utcák kápráztatják, tele nyüzsgő embertömegekkel s az áruházakból zenegépek bömbölik a „Stille Nacht”-ot.

Karácsony? Nekünk mindenképp előtt ma is a betlehemi jászol Kisdede és a csordapásztorok hite. A mi karácsonyunk családi fészekmeleg, gyermekeink, unokáink tiszta ámulata, az ajándékozás kölcsönös öröme, megbékélés a szívekben. Vagy mondjuk csak két egyszerű, soha nem fakuló szóval: B é k e és S z e r e t e t . És a világnak ma erre van szüksége. Mert bizony megeshet, hogy a megnemértés, a gyűlölet pokoli zajában nem halljuk meg az angyalok énekét...

Karácsony! Legszebb emlékeinkben kinn az éjszakában nagy pelyhekben, nesztelenül hull a hó, — bent a kalácsillatú szobában a csillogó fa alatt együtt a család és mindenki, — igazán mindenki boldog...

Ilyen karácsonyt kívánok most is!

SZAMOSI JÓZSEF

Az érettségi után az esztergomi egyházmegye kispapjaként került a budapesti Központi Szemináriumba, és a Pázmány Péter Tudományegyetem teológiai fakultásán kezdte meg tanulmányait, olyan professzorok irányítása alatt, mint Schütz Antal, Horváth Sándor, Bánk József, Ibrányi Ferenc, Artner Edgár és sokan mások.

A háború után főpásztora Rómába küldte a jezsuiták vezette német-magyar kollégiumba, a Germanicumba. Ennek növendékeivel együtt hallgatta a Pápai Gergely Egyetem tanárainak előadásait. Mire felszentelték és megszerezte a teológiai doktorátust, Magyarországon javában tombolt a Rákosi-rezsim egyház-üldözése. A hazatérés gyakorlatilag lehetetlenné vált. A fiatal pap ekkor Róma és környéke menekült magyarjainak lelkipásztori ellátását vállalta magára, majd a Caritas Internationalis, a világ karitász-szervezeteit összefogó csúcsszerv munkájába kapcsolódott bele.

1955-ben felvételt nyert a Szentszék diplomatáinak képzésére létesített Pápai Egyházi Akadémiára. Innen, az egyházi jogi doktorátus megszerzése után, a vatikáni államtitkárságra került, 1959-ben kezdte meg pályafutását a pápai diplomáciában. Előbb Pakisztánban, majd a skandináviai Apostoli Delegátus titkáráként Dániában működött. 1964-ben került a bonni Apostoli Nunciaturára, utóbb rövid időre Argentínába. Amikor VI. Pál pápa 1971-ben létrehozta, minden egyházi karitatív és szociális tevékenység összefogó szerveként, a COR UNUM Pápai Tanácsot, Kada Lajos állította a svájci P. Henri de Riedmatten mellé helyettes titkárnak. 1975-ben a Szentatya Tibica címzetes érsekévé és Costa Rica-i Apostoli Nunciussá nevezte ki.

Amikor II. János Pál pápa 1984-ben, a közép-amerikai államokat látogatta meg, a Costa Rica-i nunciaturán szállott meg, ahol a nuncius magyaros vendégszeretettel vette körül. A pápa annyira megkedvelte, hogy szerette volna a maga közelében látni. Rómába rendelte és a Szentségek Kongregációja ügyeinek intézésével, annak titkáráként, őt bízta meg. Evvel párhuzamosan Kada érsek átvette a Szent István Zarándokház vezetését.

Hivatalában felettesei és munkatársai részéről osztatlan megbecsülésnek örvendett, annak ellenére, hogy fegyelmet és pontosságot követelt meg. Ezzel kapcsolatban egy római napilapban megjelent gunyoros cikk „örmester”-nek titulálta. Most számos alkalma nyílt, hogy magyar egyházi ügyekkel is foglalkozzék. Nem volt magyar püspök, akinek római programján ne szerepelt volna egy beszélgetés Kada érsekkel. A pápa maga és a vatikáni hivatalok, főként az államtitkárság, magyar egyházi kérdésekben rendszeresen kikérték véleményét.

Amikor eldölt, hogy II. János Pál 1991 augusztusában Magyarországra látogat, a pápa kifejezte óhaját, hogy Kada érsek adjon neki magyar nyelvről. A Szentatya szorgalmas tanítványnak bizonyult. Még az Alpokban töltött nyári szabadsága alatt is készült magyarországi látogatására és ismételtette a tanulmányait.

Már akkor kitudódott, hogy Kada Lajosnak át kell vennie a bonni nunciaturát, de a kinevezést csak a pápa hazánkban tett látogatása után tették közzé, hogy mint a Kúria magasrangú

tisztviselője kísérhesse a Szentatyát tanácsadó és tolmácsként. Abban, hogy a pápalátogatás oly sikeres lett, neki nem kis része volt. Az Apostoli Nuncius a Német Szövetségi Köztársaságban nincs könnyű helyzetben. A vallási megosztottság, a pápával szemben még egyházi körökben is megnyilvánuló és a média által felkorbácsolt, hagyományos „Róma ellenes affektus”, az ún. „haladó” teológusok bomlasztó hatása, mindezek folyamánként az egyházból való tömeges kilépés, a papi és szerzetesi hivatások katasztrofális csökkenése, a pápa nagykövete részéről körültekintést, tapintatot és ugyanakkor határozott vonalvezetést igényel. Ezt a nehéz feladatot Kada érsek eddig kiválóan oldotta meg. Segítségére volt ebben a helyzet és a szereplők ismerete, diplomáciai érzéke és nem utolsósorban kiváló nyelvtudása. Hat nyelven beszél, ír, olvas. Még a Vatikánnal szemben közismerten ellenséges sajtó sem talált kivételt munkájában.

Végiglátogatta az egyházmegyéket és mindenütt nemcsak a pápa képviselőjeként, hanem lelkipásterként lépett fel. Fontos szerepe volt az új német egyházmegyék létrehozásában és az egyházmegyei határok rendezésében.

Sohasem tagadta meg magyar mivoltát: nincs nap, hogy valamilyen magyar látogató ne kopogna a nunciatura kapuján, vagy ne kérné közbenjárását magyar ügyben. Természetesen nem mindig tud segíteni: lehetőségei — éppen diplomáciai státusánál fogva — korlátozottak. De akkor is, ha valamilyen kérésre kénytelen nemet mondani, az ember érzi, hogy legszívesebben igent mondana. Az Életünk szerkesztősége kérését egy-egy cikk, elmélkedés megírására mindenesetre sohasem utasította vissza. Ez jogosít fel, hogy a szerkesztők és olvasók nevében kérjük a Jóistent, tartsa meg a jubiléum sokáig erőben, egészségben, áldja meg munkáját, amelyet mint diplomata, mint lelkipásztor és mint magyar ember végez.

És ha netán valaki Kada érsek korát húsz évvel kevesebbre becsülné, — mi nem fogjuk kijavítani...

CSORDAPÁSZTOROK . . .

Csordapásztorok, / Midőn Betlehemben Csordát őriznek / Éjjel a mezőben.

Isten angyali / Jövének melléjük, Nagy félelemmel / Telék meg ő szívük.

Örömet mondok / Néktek, ne féljetek, Mert ma született / A ti üdvösségetek.

Menjete el hát / Gyorsan a városba, Ott találjátok / Jézust a jászolban.

Elindulának / És el-béjútának, Szűz Máriának / Jónapot mondának.

Hol fekszik Jézus, / Mondd meg, a jászolban, Ki betakarva / Most van a pólójában.

Nem fekszik ágyban, / Sem friss palotában, Hanem jászolban, / Romlott istállóban...

Számtalan szöveg- és dallamváltozatban ismerik. Legősbibb betlehemes énekünknek tartják. Igen régi szövege s gregorián-ihletésű, de sajátos magyar földi dallama középkori eredetre utal. Először a Cantus Catholici közli (1651). „friss palotában” = falu helyen az ún. „tiszta szoba”.

A nyelv kimondhatatlan drága kincs, mert magában rejti a nemzeti fennmaradásnak zálogát.

Széchenyi

Karácsonyi körlevél

(A vezércikk folytatása.)

hogy papjaikat szeressék és becsüljék, minden emberi gyarlóságuk ellenére is, hiszen ők az Úr Jézust hozzák közelebb hozzánk.

Hadd említsek meg néhány mozaikot 6 hónapos körutamról. A Melbourne-i magyarok igazán dicséretet érdemelnek, hiszen a múlt évben szentelték fel közös munkával épített új templomukat. Egyszerű, de művészi alkotás, ahol a magyarok otthon érezhetik magukat. — Az argentinai Ciaco tartományban meglátogattam két falut, ahol még a válságos húszas években kivándorolt magyarok élnek elég szép számmal. Domonkos atya évenként kétszer is meglátogatta őket az elmúlt 30 évben, mert bár elég gyengén beszélnek már magyarul, azért büszkén vallják magukat magyarnak és hűségeselek hitükhöz. — Körutam felejthetetlen élménye volt a csíksomlyói Mária búcsú Pünkösdi szombatján, amikor a két Somló hegy közti csodás fennsík mintegy 200 ezer magyar, székely és csángó gyűlt egybe, hogy nehézségeikben kérjék továbbra is Mária közbenjárását. „Hazajöttünk, Édesanyánk!” énekelték szívhez szólóan ezek a sokat szenvedett, de hitükhöz és magyarságukhoz szenvedélyesen ragaszkodó testvéreink.

Mivel mindnyájan szívünkben hordjuk a magyar nép sorsát odahaza, az elmúlt év politikai eseményei sokakat megdöbentett. Először Antall József miniszterelnök halála rendített meg bennünket, majd a parlamenti választások eredménye gondolkodtatott el minket. Sokaknak ez volt a reakciója: „Hogyan tehettek ilyet magyar testvéreink?” De vigyáznunk kell az ítélkezéssel s főképpen az elítéléssel. Vajon mi idekint jobb vagyunk? Odahaza, de idekint is, nemde az anyagiasság szelleme a döntő tényező elhatározásainkban? Ha odahaza kb. 10-15 % éli keresztény hitét és magyar hagyományait, vajon idekint jobb a helyzet közöttünk? Megtelnek-e jobban templomaink, egyházi és magyar rendezvényeink itt, ahol nem kellett elszerveznünk a materialista-marxista rezsim 45 éves befolyását? Vajon családjaink idekint jobban megőrizték az 1000 éves szentistváni hagyományokat? Adtak-e magyar családjaink idekint papi és szerzetesi hivatásokat, hogy a magyar népet erkölcsös, becsületes, dolgozó, szellemiekben kiváló néppé neveljék? Ilyen és hasonló kérdések késztessenek minket nagyobb óvatosságra, amikor az otthoniakról ítéletet akarunk mondani. Ha itt a szabadabb körülmények között mi nem tudunk jobb eredményt felmutatni, akkor szerényebbeknek kell lennünk, meg kell újulnunk itt is, nehogy a történelem és a jó Isten ítélete elmarasztaljon minket. — Május első szombatján zarándoklaton vettünk részt Esztergomban Mindszenty hercegprímás atyánk sírjánál. Tőle is kértük, hogy segítsen minket közbenjárásával bensőleg megerősödni, mert csak így tudjuk a magyar jövőt biztosítani utódaink számára. Ezt kérem tőletek is, a világon szélszórta magyaroktól: imádkozzunk szentjeinkkel együtt a magyarságért, és saját életünkkel adjunk példát a világnak, mit jelent nekünk kereszténységünk és magyarságunk, bárhol is vagyunk.

Minden magyar testvéremnek, a nagy magyar család tagjainak, benső békét és örömet kérek a mi Urunk Jézus Krisztustól, aki nem átalotta elvállalni emberi sorsunk viszontagságait, mert annyira szeret minket.

1994 Karácsonyán.

+ MIKLÓSHÁZY ATTILA SJ

a külföldi r. k. magyarok püspöke

Látogatás a gyulafehérvári érsekségen (2)

JAKUBINYI GYÖRGY ÉRSEKSEL BESZÉLGET FEJŐS OTTÓ

É.: Mit ír elő a már többször említett konkordátum?

J. Gy.: Egyszerűen kiesett a tudatból, hogy az 1930-as román konkordátum mind az öt latin egyházmegyét alárendelte a bukaresti érseknek s ezzel az metropolitai székhely lett, tehát a 6 latin egyházmegye egy provinciát, egyháztartományt alkot, s azért esett ki ez a tudatból, mert Bukarestben nem volt megyés főpásztor, érsek, csak egy „ordinarius substitutus”, egy „intruzus”, aki magát ennek nevezte és ezért bárki jött külföldről, ha szóba akart állni a Romániai Püspöki Karral, az egy emberből állott, Márton Áron gyulafehérvári püspökből.

É.: Hogy alakult a helyzet a fordulat után?

J. Gy.: Az 1989-es fordulat után megvolt a lehetőség, hogy betöltsék az üres, 11 katolikus egyházmegyét. Megint jellemző a román álláspontra, a Szentszék annyira ismerte a helyzetet, hogy rekordidő alatt betöltötte mind az üres helyeket. Magyarországon és Csehszlovákiában s még sorolhatnám a többi volt kommunista országban a példát, a Szentszék fokozatosan töltötte be a helyeket, tudta azt, hogy később is még van párbeszédre partnere. Romániában azonban a nuncius jól tudta, hogy amit ma mondanak, esetleg holnap már nem áll fenn. És a fordulat után alig tíz nappal már Francesco Colasuonno nuncius fent járt Bukarestben, Ilescu távollétében Nasilival beszélt, aki azt mondta: „Nuncius úr, szabad kezük van az, egyház szabad, demokratikus állam vagyunk, tesznek amit akarnak”. Szép szavak voltak, de azonnal cselekedni kellett, amíg a szép szavak tartanak. Így történt, hogy alig másfél hónapos, információs utánjárással, egyből betöltötte a Szentszék az üres helyeket Romániában, 15 kinevezést adott 1990 március 14-én, azért 15-öt a 12 püspökség részére, mert benne van két élő vértanú püspöknek a kitüntetése: a magyar dr. Boros Béla resinai címzetes püspök, temesvári volt titkos segédpüspök, címzetes érsek lett és Johann Kertész, Kolozsvár-szamosújvári kijelölt, titkos görögkatolikus püspök, szintén címzetes érsek lett. Ő már a halottak között van azóta. Egy segédpüspököt is kineveztek Gyulafehérvárra, az én voltam, az öröme kormányzóságot azonban csak egy év múlva töltötték be. Ez az egy, amivel akkor még nem foglalkoztak.

É.: Hány érseki tartomány jött létre?

J. Gy.: Az erdélyi négy új főpásztor azonnal kérést adott be a Szentszékhez, hogy a négy történelmileg is mindig összetartozó, hasonló lelkipásztori módszerekkel dolgozó, közös teológiával rendelkező egyházmegyéből külön érseki provinciát hozzon létre. A nagy román ellenállás miatt a Szentszék kénytelen volt fél megoldáshoz nyúlni és 1991 augusztusában a fél milliós gyulafehérvári egyházmegyét kivette a bukaresti érsekség alól, önálló érseki rangra emelte, de nem tette metropolita székhelyé, vagyis Szatmár, Nagyvárad és Temesvár egyházmegyék továbbra is a bukaresti érsekség suffragáneusai. Érvük: nem lehet nemzeti kisebbségnek külön provinciát létrehozni. Mi ennek ellenére nagyon reméljük, hogy egyszer mégis megteszi a Szentszék a második lépést is. Erről már szó volt, ha nem is hivatalosan. Első lépésként a Vatikán létrehozta az erdélyi provinciát, ami nem érintené Bukarest előjogát, hogy metropolita székhely

maradjon, hiszen Bukarest csak 1930-ban kapta meg a Jas-i egyházmegyét, tehát továbbra is metropolita maradna egy suffragáneussal, a gyulafehérvári érsek pedig hárommal.

É.: Mindig ez volt a neve az egyházmegyének?

J. Gy.: Természetesen szeretnénk visszakerülni ősi nevének. A mai napig sem ment a köztudatba, hogy 1932-ben a román kormány nyomására a Szentszék — utólag módosítva a konkordátumot — eltörölte az erdélyi püspöki címet és helyébe a gyulafehérvári püspök címet adta. Az állam felfogása szerint a „Transsylvania”, az Erdély címet, csak ortodox egyház hordhatja. Tehát 1932 óta nem létezik erdélyi püspökség, hanem gyulafehérvári püspökség, illetve 1991 augusztus óta gyulafehérvári érsekség. Természetesen a könyvekben, a képeken, a nép ajkán Márton Áron továbbra is úgy szerepel, mint erdélyi püspök. Jogilag nem az volt. Jogilag gyulafehérvári megyéspüspök.

É.: Az állam a volt kommunista országokban több helyen visszaadott épületeket és lehetővé tette iskolák, vagy más egyházi intézmények létrehozását. Mi a helyzet ezen a téren a gyulafehérvári egyházmegyében?

J. Gy.: Nagyon sok minden a helyi hatóságoktól függ. Egy azonban általános országos elv, hogy felekezeti iskolákat nem adnak vissza. Ez nem vallási ügy, hanem kifejezetten nemzeti probléma. Az 1948-ban államosított 1800 felekezeti iskolát, amelynek több mint a fele református, másik fele katolikus volt — mind román iskolává tették, állami iskolává s ha most visszaadná az állam, az utcára tenné a román növényeket — mondják ők —, hogy újra magyar iskolákká alakítsák. Szeretnénk azonban elérni, hogy bár elvben minden iskolát visszakövetelünk, azokat fokozatosan adják vissza. De ennek még a távoli reménye sincs meg. Éppen azért, mivel „lépni kellett”, nem várhattunk tovább és már 1990-ben Csíkszeredában megnyitottunk egy római katolikus gimnáziumot. Ezt követi a Kolozsvár-i, a Sepsiszentgyörgy-i iskola és a Gyimesi csángók részére a Középlök-i.

É.: Mégis, mi a legnagyobb probléma?

J. Gy.: Az, hogy vendégségben vagyunk a saját épületeinkben. Ezeknek a katolikus gimnáziumoknak (Erdélyben 32 középfokú volt!) az épületben most mind román állami iskola működik, némelyikben magyar részleggel, de szó sem lehet arról, hogy az épületeket visszaadják. És mivel nincs épületük a katolikus iskoláknak, ki vannak szolgáltatva a mindenkori román igazgatók kezébe, akik befogadják „vendégségbe” a magyar tanulókat, ugyanabba az épületbe, ugyanabba a bennlakásba, ugyanazokkal a tanárokkal, mint az állami iskola. Ilyen szempontból az iskolák katolikus jellege is megkérdőjelezhető. Mégis négy éve próbálkozunk abban a reményben, hogy sikerül valamilyen épületet szerezni. Újat építeni nagyon költséges és reménytelen, de még reménytelenebb ezt a román állam kegyeitől várni.

É.: Épülnek-e új templomok? Van-e és honnan anyagi fedezet az építkezésekre?

J. Gy.: Ami a templomépítéseket illeti, több helyen megindult, de van ahol stagnál. Csíkszeredában pl. még a kommunista időben egy kényszer barakk-templomot húztak fel és az új épület az

GYERMEKEKNEK

Ki gondolta volna? Tesszük fel a kérdést nemegyszer, amikor látjuk, hogy egy-egy tettünknek láncreakciószerű, szinte beláthatatlan következményei vannak. Az iskolai szünetben elhangzó, kellően át nem gondolt megjegyzés hónapokig tartó haragot, viszálykodást szülhet. Játék közben egy durva mozdulat hosszas sérülést, betegséget okozhat. Az alábbhagyó iskolai szorongalom, a csábító hanyagság egész életünkre kihat.

Szerencsére így van ez jótetteinkkel is. Egy kedves reggeli köszöntés, parányi érdeklődés társainknak egész napját megszépítheti. Még az alig észrevehető tanúságtévő tettünk, kijelentésünk is végérvényesen Isten felé irányíthat valakit. Egy beteglátogatás, vagy kis ajándék életreszóló barátság forrása lehet. Fel sem lehet sorolni a számtalan lehetőséget, amikor a meglepetés ajkunkra csalja a „ki gondolta volna?” megjegyzést.

Valószínű, hogy Szent Miklós püspök sem gondolta a harmadik század fordulóján, Kis-Ázsiában, Myra városában, hogy áldozatos szeretete, tetteiben megnyilvánuló jósága milyen messzemenő következményekkel jár. Példája sok évszázad távlatából is ébren tartja azt a tüzet, mely Mikuláskor megmelegíti a gyermekek szívét. A szeretet megvallására, ajándékozásra készíteti a világot.

Most, a Mikuláskor kapott ajándék okozta örömet érezve, gondolatok arra is, hogy apró jótetteinkkel is tengernyi örömet okozhattok. Ügyeljete arra,

hogy életetekből a boldogság számtalan forrása fakadjon.

János atya

Szent Miklós
Ünnepe december 6-án

Püspöksüvegben Istenének szolgált,
De este titkon elsuhant a háztól,
Sok görbe utca híg sarában gázolt
S megállt az elsötétült ablakoknál.

Három leánynak nászi pénzt vetett be,
Hogy meg ne rontsa ingatag szegénység,
S hogy éhesek a pékeket ne sértésék,
Cipókat csent a kormos tűzhelyekbe.

Azóta mindig jár kicsinyhez, nagyhoz,
Kitett cipőkbe cukrot, kis nyulat hoz,
A gyermek boldog, szinte égbe röppen.

Nehéz tarisznyát hord öles alakja.
Amit hozott, az ablakokba rakja,
Utána gyorsan — elrűnik a ködben.

Harsányi Lajos (1883–1959)

FIATALOKNAK

December 19-én, az adventi várakozás egyik hétköznapján, a szentmise evangéliumában olvassuk a következőket: „Feleséged, Erzsébet fiút szül neked, s te Jánosnak fogod nevezni... Ő maga Illés szellemével és erejével előtte fog járni az Úrnak, hogy az apák szívét fiaik felé fordítsa, az engedetleneket az igazak okosságára térítse”. (Lk 1,13–17)

Az adventi várakozás főszereplőjének, Keresztelő Szent Jánosnak a születése is rendkívüli körülmények között történik. Angyal adja hírül érkezését és nevét: János lesz a neve... Isten kegyelmet gyakorolt egy idős házaspárral... Mindez jelzi János különleges szerepét, jelentőségét az üdvtörténetben. Hírnök, Jézus előfutára, nagy események útkészítője.

Kedves Fiatalok!

Kérdezzük: vannak-e, illetve szükségünk van-e korunkban olyan emberekre, mint Keresztelő János? Olyan emberekre, akik tisztán, világosan tudnak olvasni az idők jeleiben, akik „az engedetleneket az igazak okosságára térítse?”

A válasz: vannak és szükségünk van rájuk. Gondoljunk azokra, akiknek munkája, ellenállása, hite nélkül nem lett volna soha előre lépés, fejlődés emberi

világunkban. Gondoljunk azokra, akik mindent elkövettek, feláldoztak az emberek jogaiért, hibás, ember-ellenes rendszerek, ideológiák bukásáért.

Szükségünk van előre gondolkodó, tervező, akár álmodó emberekre, akik valóban „útkészítők”, a jó, a szép, az igazságos felé. Kellenek az olyan Keresztelő János féle emberek, akik magukkal tudnak ragadni, lelkesíteni tudnak másokat egy jobb, emberibb világ, és nem utolsó sorban „Illés szellemével és erejével” az Isten felé.

Egy keserű megjegyzés: az ellenkezőjét is számtalanszor tapasztalhatjuk. Emberek minden tudásukat, erejüket mozgósítják a rossz, a rombolás érdekében...

És mégis hiszünk — hinnünk kell — a jó, a helyes utat mutatók győzelmében, akik jobba tehetik a világot. Feltehetően csupán csak az, hogy a legkisebb jeleket is (Keresztelő János is „jel” volt) komolyan vegyük.

Az adventi várakozás ideje alkalmas idő arra, hogy ilyen „jeleket”, útkészítő embereket fedezzünk fel környezetünkben.

Egy utolsó kérdés: Hajlandók vagyok ti, ilyen „jelekké” válni, másoknak a jó utat egy emberibb világ, Isten felé mutatni?

Pál atya

alapozástól négy éve nem jutott tovább. Mai napig a barakkot használják. A Csíkszereda-i kistemplom ugyanis kicsi lett, nem tudja befogadni a híveket. Kolozsváron Czírják Árpád érseki helynök a Donát negyedben szintén építkezik, a templom befejezés előtt áll. Ő tudja, mennyi munka, anyagi áldozat és mibe kerül a mai körülmények között hozzáfogni az építéshez és eljutni a befejezésig. Parajdon is épül templom, sajnos nem halad jól előre. Még mindig úgy vagyunk, — habár híveink áldozatké-

szek, munkával is résztvesznek — a mai gazdasági helyzetben egyszerűen képtelenek vagyunk magunk erejéből templomokat építeni. Nyugati, külföldi segítség hál' Istennek jön, bár olyan nagy a szükség, soha sem elég a segítségből.

É.: Milyen a szerzetesrendek helyzete?

J. Gy.: Egészen érdekes. Az állam hozott egy olyan döntést, hogy „nem iskola jellegű” állami tulajdonba átment épületekről hajlandó tárgyalni, esetleg visszaadni. Így a Csíksomlyó-i, a Szé-

(Folytatás az 5. oldalon.)

Még egyszer a kairói konferencia

A MAGYAR IUSTITIA ET PAX BIZOTTSÁG NYILATKOZATA

A kairói népesedési konferencia kapcsán augusztus 25-én, Budapesten az alábbi nyilatkozat látott napvilágot: „A magyar Iustitia et Pax Bizottság* fenntartásait fejezi ki a kairói népesedési világkonferenciával kapcsolatosan, amely világméretű születéskorlátozás bevezetésével akarja megátolni a népesség további növekedését, elsősorban a fejlődésben elmaradt országokban.

1. A katolikus egyház más keresztény egyházakhoz és az iszlám híveihez hasonlóan az életet Isten ajándékának tekint. Továbbadásának egyetlen társadalmi kerete a család. Ezen belül elismeri a felelős családtervezés jogos voltát, de elutasítja a művi vetélést, mint a születésszabályozás eszközt. Az abortusz életelleni bűn, mögötte az a téves felfogás húzódik meg, hogy az ember szabadon rendelkezik az élettel, holott csupán szolgálja az életnek, annak kizárólagos ura egyedül az Isten.

2. Veszélyt lát a születéskorlátozásnak főleg az ún. Harmadik Világ felé irányuló propagálásában azért is, mert befolyásolja az érintettek szabad döntését és sérti emberi méltóságukat, miként azt az eddigi tapasztalatok bizonyítják. Gyakran előfordul — írja II. János Pál pápa a Sollicitudo rei socialis kezdetű enciklikájában —, hogy az ilyen kampány bizonyos nyomásra és külföldi tőke finanszírozásával jön létre, sőt olykor ettől teszik függővé a gazdasági és pénzügyi segínyt és támogatást. Minden esetben az érintett személyek, férfiak és nők, döntési szabadságának kijáró tisztelet teljes hiányáról van szó, akik nem ritkán elviselhetetlen gazdasági kényszernek vannak kitéve, hogy alávegyék magukat az elnyomás eme új formájának’.

3. Tragikus tény, hogy míg a világ egyik fele viszonylagos jólétnek örvend, addig az ún. Harmadik Világ népei, kevés kivételtől eltekintve, riasztó szegénységben élnek, nem egyszer pusztán lét-fenntartásuk sincs biztosítva. Ennek okát sokan a túlnépesedésben látják. Holott a születések száma és egy nép fejlődése közötti összefüggés máig sem tisztázott kellően. A több születés nem csak több éhes száj, de több mun-

kász is, ami a gazdasági fejlődést nem zárja ki — különösen ott, ahol még alig állnak rendelkezésre a nálunk ismert technikai eszközök —, ha a munkát kellően megszervezik és anyagi segítség is járul hozzá.

4. Nem bizonyítható az sem, hogy földünk nem képes a növekvő emberiséget eltartani. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az alkotó emberi értelem képes mindig újabb energiaforrásokat, új nyersanyagokat feltárni, új módszereket találni a termelés, így az élelmiszertermelés növelésére. Nem ismerjük a teremtett világ gazdag lehetőségeit. De ezt a gazdagságot nem sajátíthatja ki az északi félteke népessége. A Bizottság a szegénység és a nyomor felszámolását egy világméretű szolidaritásra épülő új gazdasági világrend kialakításától várja,

5. A Bizottság úgy véli, hogy a születések számának visszaesése a fejlett országokban és a kairói konferencia tervezett születéskorlátozó határozatai egy tőről fakadnak. Arra a szemléletre vezethetők vissza, amely az anyagi jólétet, a gazdasági növekedést állítja az első helyre, és minden mást, még az élet születését is ennek rendeli alá. Nem csak a kereszténységre és más kultúrára is jellemző értékrend felforgatásáról van itt szó, hanem egyfajta önzés szentesítéséről és arról, hogy az ember a világ korlátlan urának tekinti magát. Félő, hogy a konferencia az emberiség erkölcsi süllyedését eredményezheti, melynek súlyos visszahatásai lehetnek, s ennek első áldozata maga az ember.’” MK

LÁTOGATÁS A GYULAFEHÉRVÁRI ERSEKSÉGEN (2)

(Folytatás a 4. oldalról.)

kelyudvarhely-i, a Déva-i ferences rendházat visszaadták. Oriási előnyt jelent ez a ferencrendnek és ugyanakkor az egyházmegyéknek is, hiszen a ferencrend mindig is a Gyulafehérvár-i egyházmegye, pontosabban Erdély katolikus támasza volt. A ferencesek a nép barátai, ahogy mondják, csakugyan barátok voltak, de a pálosok és amíg túrték, a jezsuiták is. A ferencrend szépen fejlődik, sok jelöltje van, jóllehet a régi 168 tagból ma alig 20-an vannak életben és bár tőlünk a Hittudományi Főiskoláról is legalább 20 növendék állt a rendbe, még mindig utánpótlás-hiánnyal küzdenek. Néhány évnek el kell telnie még, hogy a ferencrend lassan, fokozatosan visszaszerezze plébániáit és a népmisztiókban, a nép lelkipasztorációjában hagyományosan elfoglalt helyét. A női rendek helyzete viszont egészen tragikus. Egyetlen női zárdát, kolostort sem ad vissza az állam. Az erdélyi szegény ferences nővérek számára mégis egy megoldás volt, a legjobb, amit választottak: 25 évre bérbe vették a férfi ferences rendtől a székelyudvarhelyi zárdájukat. Ide gyűjtötték a tagjaik nagy részét, megindították a noviciátust, óvodát nyitottak, ami állami jogilag magánóvodának számít és hál’ Istennek van utánpótlásuk is. Közösségben élhetnek a rend szabályai szerint és megmutathatják a világnak, milyen a normális szerzetesnői élet.

(Befejezés a következő számban.)

*

Felsőpetényben és Rétságán kegyeleti ünnepséget tartottak arra emlékeztetve, hogy 1956 október 30-án a Pallavicini Antal őrnagy vezette különítmény az ÁVO őrizetében lévő Mindszenty hercegprímást kiszabadította és Budapestre kísérte. A bátor őrnagyot 1957 december 10-én kivégezték.

Cserkészvezetőképző tábor Szlovákiában

1994 július 8-a és 16-a között rendezte meg a Külföldi Magyar Cserkészszövetség ezévi cserkészvezetőképző tábort a kárpát-medencei magyar cserkészszámára. A táborra a szlovákiai magyar cserkész Beszédes Lajos Cserkészparkjában került sor. (Beszédes Lajos a felvidéki magyar cserkészlet kimagasló egyénisége volt.) A cserkészpark Palást köz- ség közvetlen környékén terül el, hajdan az egykori Hont vármegye ipolysági járásához tartozott, a szlovák adminisztráció Lévához csatolta. A falu közelében vonul el a magyar-szlovák nyelvhatár. Ez az árpádkori község a Korompai-dombvidéken fekszik, a Korpona és Litava patakok találkozásánál, vízben bővelkedő tája, fafélékben változatos lombos erdeinek szépsége, gazdag madár- és állatvilága eszményi cserkészvilággá varázsolják. Már évek óta kedvenc táborhelye volt a felvidékieknek, míg végül az idén nyélbe üthették a vásárlást. A park használhatóságát nagy mértékben fokozza, hogy hosszú lejáratra kibéreltek hozzá egy kúriát, mely a háború után köztulajdonba került, s amelyet rohammunkával és sok segítséggel rendbe hoztak. Így, a tábornak most van a falu belsejében egy központi épülete, mely a higiénia, egészségügy, biztonság, kommunikáció, adminisztráció és vendéglátás kívánalmait kielégíti.

A cserkészvezetőképző tábor párhuzamosan folyt a felvidékiek saját kiképző és nevelő táboraival. A tábor létszáma így elérte a százat. Magán a cserkészvezetőképző táboron 21-en vettek részt: 11-en a Felvidékről, ketten Magyarországról, ketten Kárpátaljáról, ketten a Vajdaságból és négyen Erdélyből. A tábor kiképző-oktató törzse magyarországi és külföldi cserkészvezetőkkel állott. A magyarországi előadók: Edöcsény András, az argentinai hátterű, de Pesten élő Benedek László, Ulrik Mónika szerzetes nővér és Görbe László atya, aki a nagyon népszerű reggeli, ökumenikus jellegű szentmiséket szolgáltatta. Amerikából hárman érkeztek: Bodnár Gábor, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség főtitkára, aki egyúttal a táborparancsnoki tisztet töltötte be, Némethyné Kesserű Judit, a külföldi vezetőképzés vezető-tisztje és Lendvai Imre, a szövetség új, fiatal ügyvezető elnöke. A jelöltek rendkívül telített program keretében ismerkedtek meg a cserkészpedagógiával, jellemneveléssel, gyermeklélektannal, a cserkészvezetés magyarozatával, a tábor- szervezés és táborvezetés tudnivalóival, a táborfűz-vezetés titkaival, népműveléssel, népdalokkal és minden olyan ismerettel, mely összefügg a cserkészélettel és célkitűzésekkel.

A palásti tábor immár a hatodik volt a cserkészvezetőképző táborok sorában, melyeket a Külföldi Magyar Cserkész-

AZ ÚJ KATEKIZMUS MAGYARUL

Két esztendővel a francia nyelvű szöveg megjelenése után, végre magyarul is kiadták az egyház új katekizmusát és november 9-én sajtótájékoztatón bemutatták. A teológusokból álló fordítási munkabizottság elnöke Pápai Lajos győri püspök volt, tagjai voltak: Gaál Endre, az esztergomi szeminárium rektora, Barsi Balázs OFM, Ladovics Gáspár tábori püspök, Papp Tamás, a katolikus rádióadások szerkesztője, valamint Török József, a Pázmány Péter Hittudományi Egyetem professzora, ő végezte a szövegek gondozását, összehangolását és a fordító munkában is részt vett. A végső hivatalos katekizmus latin nyelven készül Rómában. MK

szövetség rendezett. Az elsőre 1939-ben került sor az amerikai Sík Sándor Cserkészparkban, ezt követte a második és harmadik az ausztriai Eibisbergben, majd két tábor egymásután Gödöllőn, végül most Paláston a szlovákiai magyar cserkészek önként ajánlották fel parkjukat és munkájukat az idej tábor számára. A táborokon az oktató testület tagjai a Külföldi Magyar Cserkészszövetség vezetőképző törzsének színe-javából kerültek ki, akik Argentínából, Braziliából, Észak-Amerikából és Európából érkeztek. A külföldi magyar cserkészek segítségével sokrétű volt és folyamatosan tart: a táborokon kívül cserkészkönyvek, cserkészpedagógiai szakmunkák több mint 30 ezres példányszámban, számítógépek, másológépek, tábori felszerelések és a csapatok sok egyéb szükséglete szerepelt a támogatás listáján. Az elmúlt hat év alatt a Szövetség több mint 300 ezer dollárt fordított a kárpát-medencei magyar cserkészlet támogatására. Cseh Tibor

† AMBRUS SZANISZLÓ
1909 – 1994

Életének 85. és papságának 60. évében a Mindenható magához hívta Ambrus Szaniszló pápai prelátust, nyugalmazott plébánost.

Ambrus Szaniszló 1909 május 6-án született Csíkszentmártonban, Erdélyben. 1934 június 29-én szentelték pappá Gyulafehérváron. Kápláni, majd orozsziegyi plébánosi éveit után a 2. székely hadosztály tábori lelkésze. A háborút követő szörnyű idők lehetetlenné tették hazatérését szülőföldjére, ezért hadifogsága után menekültek lelkészeként szolgált. Már 1946-ban a Passau-Waldwerke-i menekülttábor magyar iskolájának egyik alapító tagja. 1951-től a Lindenberg-i, majd a Bauschlott-i Magyar Gimnázium igazgatója. 1960 és 62 között Münchenben káplán, 1962 őszétől 1982-ig, nyugalmomba vonulásáig katolikus magyar lelkész Frankfurtban.

Temették 1994 november 24-én, a Frankfurt - Goldstein-i Waldfriedhofban. Lelkiüdvéért a gyászmisét ugyanaznap celebráltuk a Frankfurt-Schwanheim-i St. Mauritius templomban..

Takács Pál plébános (Frankfurt/Main)

*

Szaniszló atya lényéből sugárzott a szeretet, ezt mindenki érezte, aki közelről ismerte. Szívűből tett mindent: emberi jóságát a Mindenható kegyelmé- tte mások számára fénylővé és észre- vehetővé. E jóság akkor is érezhető volt lényén, ha keményen kellett valamit megmondania.

Hadifogsága, szenvedései miatt sem volt megkeseredett ember, a sors csapásait emberi méltósággal és Isten kegyelmében viselte. Ugyanígy hordozta Németországban eltöltött 46 évének terheit, betegségének fájdalmaival együtt.

Anyira szerette az ifjúságot, hogy iskolát alapított s részben saját fizetéséből tartotta fenn egy ideig. Amikor már lelkészként működött, többször feltette a kérdést: „Hát szeretik-e a gyerekeket Kastl-ban?”

Köszönjük személyes példaadását, becsületes életét, munkásságát, papi lelkületét, finom humorát, segítőkészségét, papi szolidaritását... Csodálni való volt, hogyan tudta szeretni szűkebb hazáját, Székelyföldet.

Isten vegye fel fényes boldogságába!

FEJŐS OTTÓ

németországi magyar főlelkész

Karácsonykor

A zúgolódás, gúny, harag
Rég halva már szívemben.
Egy szóval sem panaszkodám
A kis Jézuska ellen.

Nem vádolám balgán azért,
Hogy engem kifelejtett.
Hogy nem hozott ajándékot,
Szemem könnyet nem ejtett.

Lelkem nyugodtan, csöndesen
Átszál a nagyvilágon.

Imádkozom, hogy Jézusom
Minden szegényt megáldjon.

Agyamra ádlok, s álmodom
Egy régi, édes álmat:
Boldog, ki tűr és megbocsát,
S ki szenved, százszor áldott!
1874

Reviczky Gyula (1855–1889)

Jézuska születése a havason

NYÍRÓ JÓZSEF * ELBESZÉLÉSÉBŐL

Adventre az idő is elszomorodott. Vastag, szürke felhők gomolyogtak a házak tetején és nappal se akart kivirradni. Fáradt hó pilinkézett egész nap s délután négy órakor már sötétedett. Este a fények hamar kialudtak a faluban és egyetlen lélegzetvétel se hallatszott a fekete ablakok mögött. — Szomorú karácsonyunk lesz az idén! — mondották az emberek. Nem igen volt minek örülni. Amennyire lehet, mégis meg kellene adni a módját a Jézus születésének.

Pénteken a vén pásztor, Alóz bá is leereszkedett a havasról és este bezörgött a pap kapuján. Havas fenyőfát hozott a hátán.

— Hol jár ilyen későn? — lepődött meg a pap.

— Az ünnep miatt bé kell, hogy jöjjenek! — rázta le magáról a havat Alóz bá, — legalább egy szál gyertyácskát gyűjtanom kéne a szent estén! ... Gondoltam, ha már erre járok, benézek a tiszteletes úrhoz is s hogy üres kézzel ne jöjjenek, ezt a fenyőcskét lecsapám a lábáról, legyen a gyermekeknek karácsonyfájuk.

* 1889, Székelyzsombor. † Madrid, 1953.

OLVASÓI LEVÉL

Az októberi számban megjelent dr. Mehrle Tamás cikkében „Az új katézizmus és a római centralizmus” találtam egy-két kifejezést, melyeket tovább fejtettem.

HIT. A hit a bizalom ereje. Hogy valakiben megbízhatassak, kell hogy ismerjem. Ismeretségünk alapján tudom megítélni, hogy bízhatok benne vagy nem. Ismeretség nélkül biztos, hogy nem alakul ki köztünk bizalom. Meg kell ismerni Istent; kapcsolatot teremteni Vele. Kérdezni kell amikor csak lehet. Próbáljuk megtenni kívánságát, mintha jó barátunk lennénk. Ismeretségünkkel akkor lesz hit, ha már megbízunk Benne. Nem értjük talán, miért akarja Barátunk így; de tudjuk, hogy jót akar nekünk. Hiszünk a szeretet bizalmával.

IGAZSÁG. Az igazságot a bíró hirdeti. Minél tökéletesebb a bíró, annál pontosabban látja mi igaz. Viszont az igazság birtoklása az ember számára nagy veszélyekkel jár. A bíró, aki birtokolja az igazságot, büntelen kell hogy legyen, ha igaz akar maradni. Ez a mondat mutatja, hogy a tökéletes igazság csak a Tökéletességben található meg: Istennél. Az igazság és a Szeretet elválaszthatatlan.

SZABADSÁG. A szabadság állapot. Ha hiszem, hogy szabad vagyok, akkor rácsok nem tudnak bebörtönözni. Ha rabnak érzem magam, függök vagyok, mindegy, hol vagyok: rab-ságomat én okozom. A szabadság hit. Isten akarta, hogy az ember szeresse őt. A szeretet kényszer alatt lehetetlen. A szabadság lett az előfeltétele a szeretet létezésének. Minél nagyobb a hit, annál tökéletesebb a szabadság. Minél nagyobb a szabadság, annál tökéletesebb a szeretet.

APOSTOL. A vallás apostolai nélkül káoszban torpan meg. De nagy a zűrzavar akkor is, ha az apostolok nem egyformán adják át az Isten kinyilatkoztatását. Az apostolok emberek. Ha tökéletesek volnának, akkor csak egy vallás létezne a világban. Próbáljunk kutatni a szeretet után az apostolok között. Minél jobban éli egy apostol a szeretetet, annál közelebb áll hozzá. Minél közelebb áll a Szeretethez, annál igazabb a tanúságtétele.

APOSTOLI MUNKA. Az apostoli munka nevelés. Sok nevelési módszer van: mindegyik módszer a saját helyességét hirdeti. Vannak nagy sikerek, de nagy kudarcok is minden módszerben. Garancia nincs. Egy nevelő sem tudja munkája eredményét előre látni. Az apostoli munka a nevelő és a nevelendő közötti szereteten alapszik. Minél tökéletesebb ez a szereteten alapuló kapcsolat, annál biztosabb az eredmény. Krisztus a tökéletes tanító, de a tökéletes tanítvány is. Nem tudunk úgy szeretni mint ő. De ne csüggedjünk el. Ne a mi módszerünk legyen a fontos. Hagyjuk a Szeretetet rajtunk keresztül dolgozni. Egy nyolcgyerekes családapa.

Marton András (Kempton)

Meghatódás és keserűség fogta el a papot.

— Köszönöm, de az én gyermekeim nincsenek itthon!

— Nem tesz semmit! — mosolygott a vén székely. — Azért csak disztse fel s gyűjtsa meg a tiszteletes úr, éppúgy, mintha itthon volnának. Ugyanolyan ereje van ...

— Úgy lesz, Alóz bácsi! — ígérte a pap és arra gondolt, mennyi természetes finomság szorult ebbe a félvad havasi emberbe, aki a maga tiszta egyszerű lelkének, zamatos szavainak illatával egészen betöltötte a házat. Jól esett a papnak, hogy vele van. Ott fogta éjszakára is. Megkínálta száraz étellel, elbeszélgetek ...

Az öreg másnap lábat csinált a karácsonyfának. Fát vágott az ünnepekre, ellátta a házat. Öreg délután összekapolta az átalvetőt s készülődött.

— Én ejjsze elmegyek haza!

A pap marasztalta.

— Tudja mit, Alóz bácsi? Ne menjen sehová! Legyen az én vendégem az ünnepeken!

— Nem lehet! — ijedt meg az ember.

— A karácsony csak úgy karácsony, ha az ember otthon tölti. Erre a napra még a vad is hazabúzódik a vackára ... Mi lenne a szentestével, ha nem otthon tölténém! Ne es mondjon efféle nekem a tiszteletes úr!

— Osztán mit csinál a szentestén egyedül? — kíváncsiskodott a pap.

— Ezt a gyertyácskát vettem a szövetkezetben, meggyűjtöm s elimádkozgatók, énekelgetek mellette ... A két kutyám néz. Jó tüzet tesztek, nem csinálnak semmit, csak várjuk a Jézust! ... Ezt bé kell, hogy lássa a tiszteletes úr is! ... Az idén éjjeli misét is csinálunk a favágó emberekkel ...

— Mit csinálnak? — lepődött meg a pap.

— Éjjeli misét!

— Hát azt hogy kell katólikus pap nélkül?

— Nekünk nem kell ahhoz pap ...

Van odakünn, a Borvíz oldalában egy nagy barlang (hallott róla a tiszteletes úr). Ebbe a barlangba jászolt csináltunk s megjádjuk a Jézus születését éppen úgy, ahogy meg van írva a szent könyvekben ...

A pap bámult.

— Aztán hogy jáccódják meg a Jézus születését?!

— Azt úgy, hogy az Ülkei Rózsának az idén fia született. Ez jó lesz Jézuskának. Igaz ugyan már két hónapos, de hát Énistenem, a havason a biblia is nehezebb, mint falun vagy városon ... Az anya így megvan ... Az öreg Üdö Márton bácsi lesz Szent József ... A jászol mellé felhajtunk néhány ökröt, félcsorda juhok, hogy Jézusra lehöljenek, ahogyan az ének mondja: „Ökör, számár reája lehölvén ...” Hát így valahogy! ... Erről én semmiltképpen nem maradhatok el. Ne es tartóztasson a tiszteletes úr!

A pap megrendülve elgondolkozott.

— Hát akkor csak menjen, Alóz bácsi!

A havasi ember szinte mohón kapta fel az összekötött átalvetőt és boldogan vágott neki a havasnak. Sietett, hogy idejében ott legyen, amikor megjácódják a Jézus születését ...

(Havasok könyve.)

Ki honi nyelvünk mellett van, nemzetiünk létét hordja szívében.

Széchenyi

Karácsonykor ünneplőbe öltözik a lélek Csiksomlyón

Ha december közepén a Csiki havason és a Hargitán havazni kezd — fehér karácsonyunk lesz — mondogatják elégedett hangon a székelyek. Havazik, hát hóban, fehér tájban indulhat neki az ember a hegynek. Megkeresi azt a nem nagy, nem is kicsi, kiszemelt fenyőt, amely behavazva egy érintésre megremeg és lehullatja magáról a puha bundát. Hófehér gallérral, behavazott kucsmával, járatlan csapáson lehet most bandukolni az erdőben. Szarvasok és néha medvék, farkasok és őzek ösvények vezetnek. Gyermekkoromban — jut eszembe — a Vas megyei Herényben, Kámonban a Jézuska és az anygálok hozták nekem a karácsonyfát. De azóta több évtized eltelt. Most az erdélyi székelyre gondolok, ahogy lépdél a hóban, hóna alatt viszi otthonába a kiszemelt fát, hazaviszi az örömet: a székelyföldi hóember vagy december.

A csiksomlyói kegyhely téli fénye, messze világlik a decemberi, sötét éjszakában. Olyan szép múltja, történelmi és kulturális jelentősége volt és van a templomnak, a klostornak, s a velük szoros kapcsolatban álló intézményeknek, szokásoknak, mozgalmaknak, hogy szinte külön fejezetet képeznek Csik vármegye történetében és az egész székely nép életében is.

Csiksomlyó ma általános és országos jellegű érdeklődés középpontjában áll. Az odalátogatók az egyszerű magyarázaton túl messzebbmenő megismerését is kívánják ennek a vallási és nemzeti szempontból annyira kimagasló központnak. (Most jelent meg Boros Fortunát: Csiksomlyó, a kegyhely. Pallas-Akadémia kiadásában 190 oldal.)

Karácsony szombatján ünneplőbe öltözik a lélek. Békesség költözik az otthonokba. Meggyújtják a gyertyákat *Mennyből az angyal* ... vagy *Ó, gyönyörű szép titokzatos éj!* népének áhítatát követi a karácsonyfa alá helyezett ajándékok megkeresése. Így van ez a legtöbb családban.

Az első egyházi karácsonyi népének irodalmi és zenei forrása a gregorián ének és a középkori európai nemzetközi katolikus népének volt. Átgyúrva, átférfalva az ősi magyar népzene ízlésével és hagyományaival. A pásztor-énekek közül Csiksomlyón is felcsendül a legrégebb eredeti magyar karácsonyi ének: a *Csordapásztorok midőn Betlehemben, csordát őriznek éjjel a mezőben* ... a karácsonyi történet csodálatosan egyszerű, nemes hangú megjelenítése. Hatása igazán csak teljes eléneklésekor bontakozik ki. A Mária versszak erdély néphagyományból származik: *Elindulának és el-béjutának, Szűz Máriának jó napot mondának*.

A kegyhely-közel Csikszeredából éjjeli zarándoklat indul a csiksomlyói ferences Mária kegytemplomhoz. Százak meg százak kelnek útra gyalog vagy autóval az éjjeli misére s még előtte a betlehemi játéokra. A jászol a kis Jézussal a Szent Ferenc oltárnál áll. A gyerekekből és ifjakkból összetevődő szereplők évszázados erdélyi rigmusokkal köszöntik az újszülöttet. (Lövetei betlehemes.)

A fehér hólepelben pompázó búcsújáróhelyen karácsony ünnepén is sokan gondolnak arra, hogy a Kis-Somlyó lábánál álló ódon templom a katolikus székelység régi szent helye. Egyben a nyugati kereszténység egyik legkeletibb őrhelye. Mily sokszor gyűltek itt össze évszázadokon át bemutatva hódolatukat

Mária, *Boldogasszony Anyánk, régi nagy Pátrónánk* — előtt.

A szentélyben, a főoltáron most fényárban áll Mária kegyszobra. Felhangzik az ének a csodatevő Máriáért: *Békét adj szívünknek, békét családunknak, békét nemzetünknek, békét a világnak* ... A hársfából faragott, mintegy két és fél méter magas szobor Máriát ábrázolja, karján a kis Jézussal. Fejükön nehéz korona. Mária arca mosolygó ...

Az éjjeli szentmise után a lélek tisztulásával indul vissza otthonába a tömeg. A fiatalok egymásba kapaszkodnak. Csúszkálnak a havas, jeges úton. Vidám magyar szó, kacaj tölti meg az utcák hosszát. Hazatérve — régi szokás szerint — terített asztalhoz ülnek. Töltött káposzta párolgó illata kelti az étvágyat. Vége az adventi böjtnek. Megeszik — miként a helyi tájszólás ejti, a Mária-radináját.

Somlyó hegye most már sötétbe burkolódik. Komor fenség. Csupa titok és várakozás. Magasodó hegyoldalán friss hópolyhek szállnak. Őrzik az emberek örömet.

Domonkos János (Budapest)

KERESZT A VÁROSHÁZ TORNYÁN

A századforduló magyar szecessziós építészetének egyik remeke a szabadkai városháza. Több is mint műemlék-épület, jelképe lett Bácska egykori fővárosának. Csaknem 100 méter magas tornyát 1910-től kezdve kereszt ékesítette. Sok évvel később, 1949-ben került helyébe az ötágú vörös csillag. De milyen váratlan fordulatokat produkál a történelem! Szeptember 18-án, vasárnap — amint erről az Újvidéken megjelenő „Magyar Szó” tudósít — a városház tornyára ismét fölkerült a két és fél méter magas kereszt, amelyet ökumenikus istentisztelet keretében *Pénzes János* szabadkai megyéspüspök, *Hódossy Imre* református püspök és *Báthory István* evangélikus lelkész szentelt meg. Az ortodox püspök távolmaradásáért elnézést kért, de maga helyett sem küldött senkit. Ugyanígy nem jelentek meg a város e nagy ünnepén a szocialista önkormányzat tagjai sem. Természetesen.

EZ IS KAIRÓBAN HANGZOTT EL

Pakisztán miniszterelnöke, Benazir Bhutto asszony, a Kairói Világkonferencia megnyitó ülésén kijelentette, hogy ő, mint anya, feleség és politikai vezető beszél és egyfajta összekötő szerepet akar betölteni a hagyomány tisztelete és a modernségre való nyitottság között. A konferenciát egy ősi igazságra emlékeztette: „A kormányok sokat tehetnek, de nem a kormányok nevelik a gyermekeket, hanem az apák és az anyák. A kormányok nem képesek arra, hogy értékekre tanítsanak. Az értékek továbbadja a család”. VR

T É L

Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni, hogy melegegnének az emberek.

Ráhányi mindent, ami antik, ócska, csorbát, töröttet s ami új, meg ép, gyermekjátékot, — ó, boldog fogócska! — s rászórni szórva mindent, ami szép.

Dalolna forró láng az égig róla s kezén fogná mindenki földijét.

Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni, hisz zuzmarás a város, a berek, fagyos kamrák kilincsét fölszaggatni és rakni, adjon sok-sok meleget.

Azt a tüzet, ó jaj, meg kéne rakni, hogy fölengednének az emberek!

József Attila (1905–1937)

Az élet könyvéből

ANGLIA

Halottaink: Bozay Emil, 83 éves korában, augusztus 4-én, Woodnesborough-ban, Kent; De Toma Alfonz, 84 évesen, augusztus 8-án, Londonban; Piret de Bihain Istvánné sz. Nemes Anna, szeptember 3-án, 83 évesen, Timsbury-ben; Dr. Bakacsy Imréné sz. Bíró Gabriella, szeptember 21-én, 82 évesen, Londonban; Nagy Lajos, november 3-án, 66 évesen, Londonban hunyt el.

Imádkozunk halottainkért és a gyászoló hozzátartozóikért!

Szomorú szívvel értesültünk **Gosztonyi János** tragikus haláláról. 73 éves volt. A szomszédok fedezték fel Acton-i lakásán, egy hónappal halála után. Csak újságból értesültünk erről, úgy látszik, nem voltak ismerősei. Meghalt szeptember közepén.

NÉMETORSZÁG

Berlin: Keresztelés. Lehr Andráséknak kislányuk született október 19-én. Neve: **Isabella Orsolya**.

Dr. Förster Balázs november 18-án ünnepelte 81. születésnapját. November 27-én, a szentmisén után a plébániatermünkben megünnepeltük e nevezetes napot.

Essen: Keresztelés: Szeptember 11-én a szentkeresztségben részesült **Jung Rolf, J. Rolf** és **Rozbroyová Erika** gyermeke Oberhausen-ban, a Marienhaus kápolnájában.

Temetés Szeptember 23-án temették Duisburgban öv. **Papp Katalint**. Élt 81 évet. A megboldogultban Eremiti Lászlóné édesanyját gyászolja. Gyászolják még unokái, dédunokái, rokonai és ismerősei.

Köln: Keresztelés: **Cserti Viktória** október 29-én, szülők, barátok, ismerősök jelenlétében elnyerte a szentkeresztséget. Növekedjen egészségben!

Halottaink: Öv. **Radics Józsefné** szül. **Szalay Viktória**, kölni lakosú hívünk, hosszantartó betegség után október 26-án, életének 93. évében elhunyt. Temetése november 3-án a Longerichi temetőben volt. Az elhunytban az egykori kölni magyar óvoda óvónőjét tiszteljük. Köszönet és hála azért, amit a gyermekekért tett. Adj, Uram, örök nyugodalmat neki és az itt maradt szereteteinek a Vigasztaló kegyelmét!

München: Keresztelés: **Csonth Júlia** Napsugár, Cs. Tamás és Enikő kislányát október 16-án kereszteltük a müncheni Damenstift templomban.

A Müncheni Magyar Katolikus Misszió nagytermében, a Szeniorok Klubjának összejövetelén, október 13-án, dr. Kováts Carlo, a Szabad Európa Rádió volt osztályvezetője *Brescia magyar vonatkozású emlékeiről* („Haynau,

a Brescia-i hiéna”) *nagysikerű vetített képes előadást tartott. A vetítés eredeti felvételeit is az előadó készítette.*

Münster: Ezüstlakodalmat ünnepelt a **Vas-kovics házaspár**, október 2-án. Gratulálunk!
Halottaink: **Potak Fridolin** temetése október 17-én volt. Adj, Uram, örök nyugodalmat neki és örök világosság fényeskedjék neki!

Stuttgart: Keresztelő: **Vass Flórá**, V. Zoltán és V.-Szabó Csilla kislányát augusztus 15-én keresztelték Stuttgartban. Adja az Isten, hogy az ideiglenesen Magyarországon élő szülők gyermekükkel együtt mihamarabb hazakerülhessenek Törökkanizsára, gyermekük pedig növekedjék korban és bölcsességben Isten és az emberek előtt.

Házasság: **Kolcza Róbert** és **Csáti Erika** augusztus 6-án Nagybányán esküdték örök hűséget egymásnak. Isten áldása kísérje válalkozásukat.

SVÁJC

Bern: Halottaink: **Machek Ferenc**, 73 éves korában, hosszú és fájdalmas betegség után a betegek szentségével többszörösen megerősítve mélyes hittel eltelve, szeptember 15-én Delemontban költözött az örök hazába, kedves felesége, gyermekei és unokái köréből.

Molnár Gyula, élt 53 évet. Meghalt szeptember 16-án, a Heiligenschwandli kórházban. Sigriswillben temették el szeptember 21-én. Ismeretlen magyar testvérünk halála előtt egy héttel kérte a betegek szentségének felvételét. Az Úr Jézus adja meg neki az örök élet örömét, Nyugodjon békében!

Lausanne: Keresztelés: A kereszttség szentségében Isten kegyelmi gyermeke és az Anyaszentegyház tagja lett **Margit Cynthia**, M. Ferenc és Sloboda Etelke második gyermeke Lausanne-ban (Notre Dame) október 30-án. Szívvel kívánjuk, hogy a gyermek növekedjék korban és bölcsességben, jóságban; a kedves szülőknek pedig, hogy sok örömlük legyen a gyermek vallásos nevelésében. Kívánunk ehhez sok türelmet és áldozatos lelkületet.

*

Erkel Lajos — a nagy magyar Erkel unokája — értesített, hogy leánya, Erkel Andrea szeptember 26-án örök fogadalmat tett a Bolzano melletti St. Pauls-ban működő Mariengarten nevű cisztercita zárdában. A vallásos család hosszabb ideje él Zürichben és Andrea nővér elfogadta Istentől a meghívást. Imáiba ajánljuk magunkat és mementőnkbe foglaljuk életcélját. Szívvel gratulálunk neki!

Katolikus élet

A SZEPLŐTELEN FOGANTATÁS ÜNNEPE A LINZI DÓMBAN

Felsőausztria ékköve, az egyházmegye székesegyháza, a linzi dóm a SZEPLŐTELEN FOGANTATÁS hittitkának van szentelve. Búcsúnapja és főünnepéje december 8-án van. Ezt különös fénytelül ilt meg az egyházmegye. **Aichern Maximilian** megyéspüspök az idén Magyarország primását, **Paskai László** bíboros érseket hívta meg, hogy ő tartsa a 10 órai főpapi szentmisét és az ünnepi szentbeszédet. Úgy tervezi, hogy a magyar hívek jelentős részvételével folyék le a szent szertartás, valamint az a szándéka, hogy a szentmise után a főpásztorok találkozzanak a püspöki székházban a magyar hívekkel.

A Szepplőtelen Fogantatás dogmájának kihirdetését követő esztendőben, 1855-ben jelentette be **Rudigier**, akkori linzi megyéspüspök páztorlevélében a dóm megépítésének tervét. Ebben így írt: „Mária Szepplőtelen Fogantatásának tiszteletére legyen szentelve, magasa ívelő tornyaival, valamint magasztos istentiszteleteivel évszázadokon keresztül legyen ennek a nagy titoknak dicsőítője“. Számunkra ez a megtisztelő meghívás alkalmat nyújt arra, hogy ebben a csodálatos Mária-szentélyben kifejezzük hűséges ragaszkodásunkat a Szent Szűz, Magyarország Nagyszónya iránt.

Kerny Géza

ŐSZI TALÁLKOZÓ INNSBRUCKBAN

Ismét megrendezésre került a KMÉM évtizedes hagyománnyal rendelkező, nagysikerű nyugat-európai őszi találkozója. (Október 21-23.) A Hollandiából, Németországból, Svájc-ból és Magyarországról érkezett 100 főnyi résztvevő korunk problémájáról, az emberi szeretet hiányáról hallhatott hitvalló őszinteséggel elmondott önvallomásokat és *Bulá-*

tai és **Sándor Stéphane** zongoraművész színesítették a műsort. Az ünnepély keretében adtuk át öv. **Latin Vincénének** és **Máthé Jenőnek** az Európai MSZSZ díszoklevelét azért a munkáért, amit a reménytelenség, a küzdelem időszakában, 1957 és 1989 között végeztek az 1956-os célkitűzések megvalósulása érdekében. Az ünnepély végén 13 intézmény és szervezet, köztük a Magyar Köztársaság Nagykövetsége is, megkoszorúzta **Mindszenty József** hercegprímás márvány emléktábláját.

Október 24-én az MSZSZ és a Magyar Harcosok Bajtársi Közössége (MHBK) impozáns, zászlós felvonulás keretében, élen francia és magyar zászlókkal, megkoszorúzták a Diadalívnél az Ismeretlen Katona sírját a hősi halált halt magyar szabadságharcosok, a megtorlásban kivégzett mártírok és az 1956 előtti években kivégzett ellenálló hazafiak tiszteletére. A felvonulás alatt a francia rendőrség leállította az autóforgalmat a Champs-Elysées sugárút felső részén és az Etoile-Charles de Gaulle téren. A nagy piros-fehérszöld koszorút **Szántai Lajos** (MSZSZ) és **Kemencei János** (MHBK), francia becsületrenddel kitüntetett volt idegenlégiónista helyezték el. Ezután a síron lévő Öröklángot **Sujánszky Jenő** gyűjtötte meg **Németh István** és **Vitéz Breznay Péter** (MHBK) kíséretével a francia katonai díszország dopbergesse és imára szólító kürtjele közben. A francia díszország hivatalos zászlóját **Palásti István** (MSZSZ) tartotta a szertartás alatt.

November 4-én az MSZSZ rendezésében meg-hatós koszorúzási szertartás volt a párizsi Père Lachaise temetőben Nagy Imre és mártírtársai jelképes sírelméknél. A MSZSZ és a Magyar Köztársaság nagykövetsége után több magyar szervezet is koszorúzott. A szertartás kezdetén **Molnár Ottó**, a Magyar Katolikus Misszió plébánosa mondott imát. Beszédet **Sujánszky Jenő** és **Szombati Béla**, új magyar nagykövet tartott. A koszorúzás után **Grotos Árpád** protestáns lelkész áldása zárta be a szertartást, amelyen a Vitézi Rend is képviseltette magát. Az ünnepség a Himnusz el-éneklésével ért véget.

MSZSZ Rendező Bizottság

SZENIOR KLUB — JUBILEUM MÜNCHENBEN

Október 25-én múlt tíz éve, hogy az akkor új müncheni plébános, dr. **Cserháti Ferenc** szinte legelső lelkipásztori feladatánaként a Katolikus Misszió keretében megalakította „a kiváltáságos korúak”, hivatalosan a Szeniorok Klubját. A jubileumi ünnepség a Misszió kápolnájában tartott szentmisével kezdődött, utána — mint minden összejövetelen — szépen terített asztalok mellett, kávé-tea, meg finom házikészítésű pogácsák, sütemények fogyasztása mellett folyt a feszletes beszélgetés az elmúlt évek eseményeiről, azokra is emlékezve, akik végleg eltávoztak körünkől. Közben mindenki kézhez kapta a Missziós „Értesítő” 20 oldalas külöszámát, amely áttekintést ad a klub történetéről, pontos adatokkal, táblázatokkal mutatva: mikor, mennyien vettek részt a találkozásokon, egyéb programokon, kiránduláson és kik tartottak milyen témáról kulturális, művészeti előadásokat. Jól szerkesztett, tanulságos füzet. (Sz-i)

Hírek — események

A Dalai Láma a keresztény meditáció világgközössége által a londoni Middlesex Egyetemen szervezett nemzetközi szemináriumon elnökölt. A tibeti buddhizmus vezetője első alkalommal fűzött nyilvánosan magyarázatot az evangéliumok néhány szakaszához, hangsúlyozva az elmélkedés nagy fontosságát a világ vallási egysége és békéje érdekében. Részt vett a Dalai Láma egy bencés közösség imaóráján is, majd együtt imádkozott és elmélkedett a szerzetesekkel. VR

*

Az elmúlt években a szerzetesek átlagos életkora jelentősen megemelkedett Hollandiában. Háromnegyed részük 65 éves vagy annál idősebb. A női szerzetesek közül a legfiatalabb 40 éves. Emellett az elmúlt három évtizedben a szerzetesek száma erősen csökkent. 1960-ban a szerzetes közösségeknek 45 ezer tagja volt, 1992-ben már csak 19 ezer. KNA

AZ ÉGŐ GYERTYA VILÁGÁNÁL

Nemrég hosszabb úton lévén a sárgulibarnult falevelek indítottak el bennem gondolatokat. Megsárgultak és lehullottak, mert feladatukat elvégezték. A fa és az ágak azonban maradtak s felnéztek rájuk, ott látom rajtuk a rügyeket, amelyek majd a „téli álom” után viszik tovább a bennük rejlő életet, új termést hoznak és ezzel sokszorosan tovább adja önmagát.

Az ember sorsára gondolva eszembe jut Gárdonyi Géza egyszerű sírköve, amelyen ennyi áll: „Csak a teste”. Az író — hívő ember lévén — kifejezésre akarta juttatni, hogy a lelke él, nem része a látható természetnek. Szelleme él tovább a műveiben s azokban, akik gondolatait magukba fogadták.

Pár nappal ezelőtt a temetőket látogatuk, virággal díszítjük elhunyt szeretteink sírját és az égő gyertya fényénél imádkozunk lelkük végleges boldogságáért. Székelyföldön ezt az őskeresztény tradíciót „világításnak” nevezik. „Megyünk világítani!” — mondják. Valóban, szebben nem lehetne ezt kifejezni. A sír csak a test elmúlását tudatosítja bennünk, de a gyertya fénye a hitünket aktiválja. Az, akinek teste a sírban porlad, szeretetének minden megnyilvánulása bennünk él tovább. Hitünk fényében tovább látunk a sírnál és reméljük, hogy szeretetünk lelke a legjobb helyen — Istennél — van. A „világítás” kifejezi továbbá, hogy a gyertya fénye saját életünk útját is megvilágítja, vagyis a jövőnkbe mutat és így képessé tesz bennünket, hogy az ő életüket és a miénket összefüggő egységben lássuk. A hívő ember jelenét és jövőjét Szent János apostol első levelében e szavakkal írja körül: „Szereteteim, most Isten gyermekei vagyunk, de még nem nyilvánvaló, hogy mivé leszünk. Azt tudjuk, hogy amikor megjelenik, hasonlók leszünk őhozzá, mert látni fogjuk őt úgy, amint van. Mindaz, aki ebben reménykedik, megszentelődik, mert ő szent”. — Az égő gyertya világánál földi életünk ilyen értelemben már nem az elmúlásé, hanem a folytatásé, — vagyis a szó mélyebb értelmében most még ádvént, amely azonban életünk karácsonyába torkollik. (A „Weingarteni Levél”-ből.)

P. Gyurás István SJ

REFORMÁTUS MAGYARNYELVŰ EGYHÁZKÖZSÉG MÜNCHENBEN

A bajorországi hatáskörű müncheni Református Magyar nyelvű Egyházköz-ség vasárnap, november 13-án ünnepi istentisztelet keretében megalakult, mint a bajorországi és északnyugat-németországi Református Egyház teljesjogú tag-egyháza. Igehirdetéssel **Präses Hartmut Wenzel**, a délnémet református egyház vezetője szolgált, **Lázár J. Csaba** müncheni- és felesége **Lázár D. Enikő** nürnbergi magyar lelkész, valamint **Jancsó Jeromos**, a Kastl-i Európai Gimnázium református lelkésze és hitoktatója közreműködésével. Az ünnepi alkalmon örömmünkre nagyszámú katolikus hívő vett részt **dr. Cserháti Ferenc** plébános vezetésével, aki köszöntőt mondott. Ez a baráti gesztus az egyre izmosodó ökuménikus együttműködés újabb jele, csakúgy mint a Kastl-i Gimnázium ifjúsági zenei együttesének szereplése és a müncheni magyar Főkonzulátus és egyetek képviselőinek felszólalásai.

Az új Egyházköz-ség az 50 évig működött bajorországi magyar református gyülekezet helyébe lép, a magyar nyelv és liturgia teljes fenntartásával. A német egyházba való integrálódás hosszas tárgyalások eredménye és a protestáns magyar hívők óhajának beteljesülése. A református és evangélikus magyarság Bajorországban évtizedeken át mostoha kö-rülmények között gyakorolta hitéletét. Voltaképpen sehová sem tartozott és részben pénzügyileg is önfenn tartó volt. Most otthonra talált. A német hittestvérek befogadtak bennünket meghagyva és biztosítva egyházi és nyelvi hagyományaink teljes élvezetét. Mindezért Istennek hála.

Dr. Fáy Gedeon

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos müncheni

MAGYAR BÁL.

Az eddigi nagyszerű keretek között
1995. február 4-én, szombaton,
20.00 órai kezdettel,

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk. Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk dátumát már most jegezzék elő a naptárba!

A bálrendezéséig.

MAGYAR ÉTELKÜLÖNLEGESSEGEK! kicsiben és nagyban

SABATINI COMESTIBLES BERN volt Páncél CH-3047 Bremgarten / Bern, Landlistrasse 6. Tel.: 031 301 63 73 Fax: 031 302 91 45.

HÁZHOZSZÁLLÍTÁS - KÜLDÉS

Fűszerpaprika orig. csomagolásban * magyar kolbász és szalámi * kockatészta, tarhonya, csalámádé, almáppaprika * akácmező, meggy stb.

VÁRJUK MEGRENDELÉSEKET!

Vásárlás: Weissbühlnhof Güterschuppen, Südbahnstr. 14 b. Nyitva: naponta 15-17 óráig. Tel.: 031 371 86 21.

Kiadó! Budapest, Pozsonyi út, 2 szobás összkomfortos lakás, kilátással a Dunára, (4 személy) turistáknak. Info: ☎ (040) 49 78 78.

Eladó! Felvidéken: körpanorámás telek, összközm. 2600 m², engedélyezett tervvel. Info: ☎ (040) 49 78 78.

Westerland / Sylt: kúrcentrumban, garzonlakás (2 szem.), 8 m²-es délre néző balkonnal, szezonon kívül jutányosan kiadó. Info: ☎ (040) 49 78 78.

FORDÍTÓIRODA PEPPERKORN ÉS TÁRSA

Diószeghy Tibor nyomdokaiba lépve megnyitottuk fordítói irodánkat. Hiteles fordítások minden nyelven!
Gyorsan - olcsón - megbízhatóan!
Teszteljen le bennünket! Cím: D-41462 Neuss, Daimlerstr. 54. ☎ 02131/54 27 10. Fax: 02130 / 95 93 70.

MAGYAR PENZIÓ, DINO (Lugano közelében). ☎ (CH) 0041 91 91 39 79.

Bogyay Tamás:

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE TÁVLATBÓL

a Mérleg Bécs-Budapest-München kiadásában. 184 old., 4 térképpel, kartonkötésben. Ára 15.50 DM + portó.
Megrendelhető a KUPA, Distelfinkweg 21, D-81249 München címén.
Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 8 64 35 73.

Szamosi József:

VIRÁGOSKÖNYVEM

- Színes riportok a természetből - 64 old. PASZIÁNSZ
- Csevegések, játékok, napló (1945-46) 172 oldal.
MŰLHATATLAN MŰLT
- Új és régi versek. - 186 oldal.
Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (bankjegyben).
Megrendelhet a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81925 München.

"TÉTÉNY" Ungarische Spezialitäten Kreitmayerstr. 26 - 80335 München
Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.50
Badacsonyi kékenyelű	7.10
Csopaki rizling	6.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Villányi burgundi	7.50
Soproni kéfrankos	6.80
Tihanyi kisburgundi	7.50
Cabernet Sauvignon	5.—
Alföldi kéfrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 5 puttonos	19.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznye-pálinka	25.50
Vilmos körtepálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Szilvápálinka	22.50
Hungaria brut	12.—
Grand Couvee	13.—
Tarhonya, kockatészta nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával	11.—
Májas-, véres hurka, disznósajt per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Tepertő	10.—
Frisz kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—

☉ Üveg árut nem szállítunk!
* Desszert szaloncukor per kg 17.— *
* Zselés szaloncukor per kg 18.— *

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTEKBA!
Olcso úron raktárról. — Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG.

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

Budapest, V. kerületben összkomfortos lakás 120 m², valamint Motel a Mátrában eladó. Telefon: (D) 079 04 / 76 37 (8-16 óráig) és 079 51 / 2 67 46 (17-20 óráig).

BEATRIX PANZIÓ! H-1021 Budapest, Szécher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és tel.: 2750 550. Szeretettel várjuk az „Év panziója” díjat nyert családias szállodánkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Program szervezés, zárt autóparkoló. Szállodai színvonal — féláron!

A Református Magyar nyelvű Egyházközség München, kántori állásra K á n t o r t keres. Felvilágosítás a lelkési hivatalnál: Teplitzer Weg 14, 80997 München. Telefon/Fax: (0 89) 149 31 72.

Budapestben, a Kálvin térenél, 6 szobás, 2 konyhás, 2 fürdő, 2 telefon, gyönyörűen felújított üres lakás eladó. Felvilágosítás szeptembertől Budapestben: ☎ 0036-1-2177 194, vagy Párizsban: 134-51-57-66.

Budán, a Petőfi hídnál, a műszaki egyetem mögött, 6. em., 68 m²-es, távfűtéses öröklakás, bútorozva, felszerelt háztartással, 4 személyre is alkalmas, november 1-től, négy évre kiadó. Másfélszoba - hall, étkezőkonyha, délnyugati fekvésű, napos, loggiás, szep. WC, kábel-tv, telefon, whirlpool, mosógép, stb. Érdeklődni csak 21 óra után: ☎ (CH) 037 71 35 73 alatt.

Gyermekszertető, 40 éves magyar nő, tiszta, jól szituált, elhelyezkedne házzelvezetőnek. Csillag Éva, H-1036 Budapest III., Kiskorona utca 6, X./53. ☎ 0036 1 1885 499.

Ingatlanközvetítés, ingatlanvétel, tőkebefektetés Magyarországon. Külföldiek is vásárolhatnak ingatlanokat Magyarországon. Irodánk vállalja a teljeskörű lebonyolítást: „az igény szerinti ingatlan megkeresésétől az átírásig”. Kérjen részletes felvilágosítást. Címünk: Balaton Inforg Betéti Társaság, H-8200 Veszprém, Bem utca 14. ☎ 0036 88 422 898 (H).

Káros szenvedélytől mentes, 47/173/70, fiatalember keresi korban hozzáilló, német állampolgárságú hölgy ismeretségi. Fényképes leveleket „Megértés” jellegre a kiadóba várok.

55 éves, jó megjelenésű nő megismerkedne jómódú, művelt, komoly, 55-62 éves férfivel. Fényképes választát „Házasság” jellegre a kiadóba kérem.

A kártyátlan jegyek ellenértékét forintban, vagy márkában most megkaphatja! Örökösödési, ingatlan, vagy egyéb magyar vonatkozású kérdésekben is rendelkezésükre állók. Frau Tóth, ☎ (D) 0711 / 54 26 11.

Eladó! Ságváron (7 km Siofoktól), 972 m² saroktelken, tornácos, komfortos parasztház 50.000.— Sfr-ért. Érdeklődni: Lakon Katalin, H-1027 Budapest, Surányi utca 9.VI./3. ☎ (H) 0036 1 201 91 01. Fotó kérhető Svájcban: ☎ (CH) 0 60 / 461 60 31.

Badacsonyi egyik legszebb helyén, természetvédelmi területen, 93-ban felújított nyaraló kerttel, szőlővel, igényesnek eladó. Érdeklődni: ☎ (D) 071 54 / 276 14.

Budapest, Árpádhíd pesti hídfőnél, Dunára néző, balkonos, 3 szobás, felújított öröklakás (hivólift, parketta, közp. fűtés, bútor) eladó 75.000 DM-ért. Gyógyfürdő 5 percre, Metró közel. Átírását elintézem, külföldi vevő is engedélyt kap. Irjon címre: Kubinyi, H-1138 Budapest, Népfürdő utca 35. V. 16.

Eladó! Családi ház Sopron közelében, Lövön, 2 szoba összkomfort, közel a Bükkfürdőhöz, Balfürdőhöz. Érdeklődés: Varró László, Kápolna utca 39, H-2351 Alsónémedi.

Közi festésű fa figurák, magyar motívumokkal, sórtort, tojástortó, fatojás, stb. szállítást vállaljuk. Csodálatos emlékek és ajándékok. Kérje ajánlatunkat! REZSŐ + TARS BT. H-3121 Salgótarján, Baross utca 5.

Magyar anyanyelvű, nemdohányzó, rendezett erkölcsi és anyagi körülmények között élő 50 év körüli, kultúralt társat keres, aki komoly szándékkal ösztinte és tartós kapcsolatra vágyik. Én 45 éves, 160/52, egyedülálló, barna hajú, 17 éves fiammal Münchenben élő és dolgozó hölgy vagyok. Szeretem a klasszikus zenét, a természetet, a nyugodt családi kört. Használó érdeklődésű férfi fényképes választát „Magyar” jellegre a kiadóba várom.

Erdélyi származású magyar, német állampolgár, 45/176/74, aktív sportoló megismerkedne házasság céljából sportos, házias, nemdohányzó, német nyelvtudással rendelkező magyar hölgyvel 39 éves korig. Fürstenfeldbruck járás és München környékéről. Válaszokat „Tenisz” jellegre a kiadóba várok.

„DIE QUELLE ZUM PARTNER“ — közvetítő irodánkat keresse meg, ismeretség létrehozásában segítünk. Cím: Petra Pfaff, D-36199 Rotenburg/F., Schwalbenweg 5. Telefon: (D) 066 23 / 23 36, magyarul is!

Magyarországon élő csinos, 32 éves, középmagas hölgy, jogász, öt éves kislánnyal, angol nyelvtudással jól szituált társat keres. Jellege: „Szeretem”.

Gárdonyiban, a Velencei tóhoz közel, alábetonozott faház eladó. 3 szoba, konyha, zuhanyozó, kert. Érdeklődni Budapestben: ☎ 0036-1-1130 484. A nyaraló ára 2,5 millió forint.

Megjelent! Megjelent!
LOURDES-i csodák és gyógyulások. Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. (Videokazetta magyarul, 90 perces, VHS, PAL). Ára: 40.— DM. Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

APOLLO

DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúlra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT

4 bis, route des Jeunes
CH-1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46.
FAX 022 / 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Kiadóhivatalunknál kapható:

Árpád-házi Szent Erzsébet élete (videokazetta magyarul, 40 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i zárókönyv (dr. Szabó József összeállítás) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes, Kereszt út, (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmélkedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítás) 10.— DM
Patrona Hungariae, (színes zománccsüveg) 3.— DM
Szállításnál + portó költséget számítunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur
ÉLETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München.

ÚJ POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMUNK D-80336 München.

Németországba férjhezmenni kívánó hölgyek fényképes leveleit várjuk. Petra Pfaff, Schwalbenweg 5, D-36199 Rotenburg/F. ☎ 0049-66 23 / 23 36.

Németországban élő, 45 éves magyar hölgy társat keres 50-60 éves jól szituált férfi személyében. „Rossz egyedül” jellegre a kiadóba. Bécsben élő, magyar özevgyasszony, 60/170, keresi független, szenvedélyektől mentes, korban hozzáilló úrnak az ismeretségi. Fényképes válaszokat „Ösztinte” jellegre kérek.

Karcstú, 43 / 180, férfi megismerkedne valóságos hölgyvel, testi fogyatékossá is lehet. Csak ösztinte válaszokat a következő címre kérek: Buchmann Rudolf, D-83404 Ainring 2. Obb., Riechenhaller Str. 12 a.

MAGYAR SZENTMISÉK

BÉCSBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor, a Német Lovagrend, Árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7. szám, (Deutsch-Ordenskirche). A templom bejáratí ajtaja a kapun belül jobbra.

Hegyi György lelkész
* FIGYELEM! HELYVÁLTOZÁS! *
GRÁCBAN, a hónap első vasárnapja kivételével minden vasár- és ünnepnap, 10 órakor új helyen, a Welsche-templomban (Griesplatz) tartunk szentmisét, melyre a Grácban és Stájerországban élő, valamint az idelátogató magyarokat szeretettel hívja és várja
P. Nyers János lelkész

PÁRIZSBAN minden vasárnap 11 órakor: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, 75010. Metro: République és Jacques Boursier.

ZÜRICHBEN minden vasár- és ünnepnap 10.15 órakor, a Szent Antal templom alagsorában, Minervastr. 60. Vizauer Ferenc lelkész

MÜNCHENBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor a Damenstift-templomban. Dr. Cserháti Ferenc plébános

ROSENHEIMBEN minden hónap 2. és 4. vasárnapján, 10.00 órakor a Rossacker-kápolnában. Fehér István s. lelkész

Münster-, Paderborn- és Osnabrück egyházmegyeiben mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: HAGENBEN 10.30 órakor a St. Josef Hospital kápolnájában MENDENBEN 15.30 órakor a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). Második vasárnap: OSNABRÜCK-ben 11.00 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. Harmadik vasárnap: BIELEFELD, 15.30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. Negyedik vasárnap: MÜNSTERBEN 11.00 órakor a Ferencesek templomában Hörsterplatz. MARLBAN és ARNSBERGBEN külön megbeszélés szerint. Misszióknak telefonszáma: (0251) 32 65 01, Bagossy atya.

FRANKFURT-Rödelhimben, a hónap 2. és 4. vasárnapján, 15.30 órakor, a St. Raphael templomban, Ludwig-Landmann-Str. 365.

MAINZBAN a hónap 1. vasárnapján, 12.15 órakor az Olasz Misszió templomában, Emmenstr. 15.

WIESBADENBAN a hónap 2. vasárnapján 10.30 órakor az Olasz Misszió kápolnájában, Platter Str. 5.

DARMSTADTBAN a hónap 4. vasárnapján, 10.45 órakor Griesheimban a Szt. Kereszt templomban, Friedrich-Ebert-Str. 58.

GIESSENBEN a hónap 3. vasárnapján, 10.30 órakor, a Szt. József kórház kápolnájában, Liebigstr. 24. Takács Pál plébános

RUPP LÁSZLÓ hitese törvényszéki fordító vállalat fordításokat magyarról németre és németről magyarra. 80336 München, Goethestr. 32.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészszög
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészszög
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. András Mária, dr. Bogyay Tamás,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács
K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József
(olvasó- és tördelő szerkesztő).

Kedaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnemen: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kzth. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerel GmbH,
Ferchenbachstraße 88 · 80995 München.

Börlagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkenként a kártya kerületi Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto:
Postgiroamt München,
Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jellege portóval	7.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén 10 százalékos kedvezmény.	
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén 20 százalékos kedvezmény.	
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetési határideje minden hónap 15-e, befizetve!	

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnként: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „ÉLETÜNK”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenként beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-ent levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

JAKÓCS PANZIÓ: Egy és két személyes szobák fürdőszobával, WC-vel: 50.— DM reggelivel.

JAKÓCS TAXI: Helyben vagy hosszabb útra. Budapest XI. ker., Bod Péter utca 20.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉERT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hitese tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítás és tolmácsolás vállalat (szépirodalmi szöveget is. 40479 Düsseldorf, Camphausstr. 14. Tel.: (0211) 44 22 40. Fax: (0211) 44 28 16.

MAGYAR VIDEÓK 30.— DM-től, ADÁMFI, Pf. 29, D-52001 Aachen, ☎ Fax (0241) 17 33 58.